Ձ. ՏԱՐԻ 1684 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 14 ՆԱՒԱՍԱՐԴ 4382 – Հ. Տ. 24 ՕԳՈՍՏՈՍ 1889 – Ն. Տ. 5 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1889 – ՀԻՃՐ. 9 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1307 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ։

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آره‌ولك
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան գանձուած կանխիկ	160
»	Վեցամսեայ	80
»	Եռամսեայ	40
Գաւառաց	Տարեկան	200
»	Վեցամսեայ	100
Օտար երկիրներէ	տարեկան ֆրանք	56
»	վեցամսեայ	28

Դուրս ղրկուած լրագրաց համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է. Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չդարձուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 24 ՕԳՈՍՏՈՍ, 1889

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆՔ

Պուլկարիա և Սերպիա իրարու դէմ կը գանգատին։ Պուլկարիա կը բողոքէ Օսմ. կայս. կառավարութեան թէ Սերպիա զինուորական արտասովոր պատրաստութիւններ կը կատարէ, որք հոգ կը պատճառեն Պուլկարներուն. զի տակաւին չեն մոռցած Սերպերուն յարձակումը ի Պուլկարիա։ Սերպիա կը պատասխանէ թէ 1885ի պատերազմէ փճացեալ զինուորական մթերքը կը նորոգէ, իւր նորավարժ զօրքերը կը կրթէ, և յարձակողական դիտումներ չի տածեր։ Ընդհակառակն, Սերպիա կը գանգատի թէ Պուլկարիա վերջին ժամանակներս մեծաքանակ գնումներ ըրած է զինուորական մթերաց, թնդանօթաց, հրացանաց, ևն, և եթէ այսպիսի պատրաստութիւնք պատերազմական դիտումներ կը ցուցնեն, Պելկրատի կառավարութիւնը կը կասկածի թէ Պուլկարիա Սերպիոյ վրայ յարձակելու պատրուակ կը փնտռէ։

Սօֆիայէ կը հեռագրէ Թայմզի իր թղթակիցն, որ պուլկար կառավարութեան ծախուած մէկը չէ. «Պուլկար կառավարութիւնը, Սերպիոյ նոր դէպքերուն պաշտօնապէս գիտակցութիւն մը չընելով հանդերձ, ուշադրութեան առած է սերպ մամլոյ թէ՛ պաշտօնական և թէ կէս-պաշտօնական թերթերուն Պուլկարիոյ դէմ թշնամական լեզուն։ Պելկրատի լրագիրք ո՛չ միայն իրենց բան գործ ըրած են նախատել զՊուլկարիա, այլ և 1886ի պատերազմին «վրէժը» լուծելու խօսքեր կ'ընեն։ Ապացոյցներ կան թէ Պուլկարիոյ ինչ ինչ անհանդարտ և հակակառավարական տարրեր ամեն տեսակ քաջալեր ընդունած են Սերպիայէն։ Պուլկար կառավարութիւնը կը հետևցնէ այս ամեն բաներէ թէ օտար ազդեցութիւնք կը գործեն ի Սերպիա, մղելու համար սերպ կառավարութիւնն այնպիսի քաղաքականութեան մը որ ազգային չահուն հակառակ է։ Բայց Պուլկարիոյ կողմէ դիտաւորութիւն չկայ ծանր կերպիւ պատասխանելու Սերպիոյ գրգռիչ ընթացքին։ Պուլկար կառավարութիւնն անակնկալ դէպքերու դէմ ամեն զինուորական նախահոգ միջոցներ տնօրինած է, և այն պուլկար լրագիրք որոց վրայ կառավարութիւնն իշխանութիւն ունի քիչ չատ՝ սերպ լրագրաց հետ ունայն վիճաբանութեանց չպիտի բռնուին։ Պուլկարական մամուլն արդէն ազդարարեց Սերպերուն որ եթէ երբեք նոր պատերազմ մը ծագի, Պուլկարք ետ չպիտի կենան Փիրոթէ անդին անցնելէ, ինչպէս ետ կեցան անցեալ պատերազմին մէջ՝ Աւստրիոյ յորդորանաց վրայ։»

* * *

Թայմզի թղթակիցն այս զեկուցմանց Պելկրատէ կը պատասխանէ թէ պաշտօնական ակմբոց մէջ արտայայտուած կարծիքը սա է թէ պուլկար կառավարութիւնը՝ Սերպիոյ ընթացքին դէմ գանգատելով՝ կ'ուզէ հանրային ուշադրութենէ վրիպեցնել պուլկար բանակին համար Եւրոպայէն եղած մեծաքանակ գնումները։ Մինչ պուլկար կառավարութիւնը սերպ լրագրութեան լեզուէն կը գանգատի, Պելկրատէ կը պատասխանուի թէ սերպ լրագիրք ո՛չ միայն նախատալից յարձակումներ չեն ըներ Ֆերտինանտ իշխանին, պուլկար կառավարութեան եւ պուլկար ազգին դէմ, այլ և ժամանակէ մ'ի վեր չարունակ կը փաստաբանեն պալքանեան ժողովրդեան գաղափարաց և չահուց համերաշխութիւնը։ Պուլկար լրագրաց սպառնալեաց լեզուն Սերպիոյ դէմ և 30,000 Պերտան հրացանաց հետ տասն միլիոն փամփուշտի գնումը պուլկար բանակին համար՝ երկիւղ կը պատճառեն Պելկրատի մէջ, և սերպ կառավարութիւնն զգոյշ կենալու պէտք կը տեսնէ։

* * *

Ո՞ր կողմն հաւատալ։ Պուլկարի՞ա ինքզինք կը պաշտպանէ Սերպիոյ դէմ, թէ Սերպիա ինքզինք կը պաշտպանէ Պուլկարիոյ դէմ։ Մեզ կը թուի թէ այս երկու փոքրիկ ժողովուրդք Եւրոպիոյ երկու մեծ Տէրութեանց՝ Գերմանիոյ և Ֆրանսայի ընթացքին մէկ փոքրիկ ընդօրինակութիւնն ի հանդէս կ'ածեն, ինչպէս երկու տղաներ որք երկու չափահասներու արարքը կը կեղծեն։ Ամեն անգամ Պիզմարք Իշխան Խորհրդարանին կը դիմէ՝ ֆրանսական պատրաստութիւնները մատնանիշ ընելով, զորս կը վերագրէ դրացի Տէրութեան թշնամական դիտումներուն, և գերման բանակի յաւելում կը խնդրէ, որ միշտ կ'ընդունուի։ Մէկ քանի ամիս առաջ, Ֆրանսայի պատերազմական նախարարը կը դիմէ Ելմտացոյցի Յանձնաժողովոյն, և դռնփակ նիստի մը մէջ մատնանիշ ընելով Գերմանիոյ պատերազմական պատրաստութիւնները, զորս մաքիավէլեան դիտումներու կը վերագրէ, ֆրանսական բանակի յաւելում մը կը խնդրէ, որ ապահովապէս կ'ընդունուի։ Եւ հազիւ երկու երեք ամիս՝ առաջ, Պիզմարք Իշխան, Ֆրանսայի զինուորական զօրութեանց այս նոր յաւելումները ծանուցանելով Ռայխսթակին, նոր վարկեր կը ներկայացնէ, զորս կամայ թէ ակամայ կը քուէարկէ Երեսփոխանութիւնն։ Հազիւ թէ Ռայխսթակի վիճաբանութիւնք կը փակուին, և ահա ֆրանսացի նախարարք զինուորական վարկերու կամ պատերազմական նախարարութեան համար արտասովոր ելմտացոյցի նոր առաջարկներով կը ներկայանան Ծերակոյտին և Երեսփոխանութեան, որք յանուն ազգասիրութեան չեն զլանար նոր զոհողութիւններ։ Տարիներէ հետէ կը տեւէ Ֆրանսայի և Գերմանիոյ միջեւ այս փայրագ մրցումը զինուորական պատրաստութեանց, և՝ Աստուած միայն գիտէ թէ վերջն ե՛րբ պիտի գայ։ Բայց Պուլկարիա և Սերպիա, որք տակաւին չատ բաներու մէջ պէտք ունին օրինակ առնլու ֆրանսական և գերմանական քաղաքակրթութիւններէն, արդեօք չէ՞ն աճապարեր զինուորական մրցմանց մէջ անոնց հետեւելու տարօրինակ եռանդ մը ցուցնելով։

ՉԵՌՆԱԿՈՐԱ ԵՒ ՍԵՐՊԻԱ

Պելկրատէ կը հեռագրուի թէ քանի օրէ ի վեր սերպ իշխանութիւնք միջոցներ ձեռք կ'առնուն Չեռնակորայի իշխանին ի նպաստ հրատարակութիւնները խափանելու։ Իշխանին պատկերներուն վաճառումն ևս արգիլուեցաւ։ Ի Պելկրատ և ուրիշ քաղաքներու մէջ ձերբակալեցան անձինք ոմանք, եկեղեցականք, վարժապետք, փաստաբանք և մինչեւ իսկ նախկին երկու փաստաբանք որք ի նպաստ Չեռնակորայի խօսքեր կ'ըսէին գէս ու դէն։ (Մոնիթէօր)

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿ

Ֆրանսայի զինուորական յառաջդիմութիւնք Պերլինի ռազմագիտաց քունը կը խանգարեն։ Ֆրանսայի զինուորական նոր օրէնքը Գերմանիոյ զինուորական օրէնքէն թելադրեալ բանընդօրինակում մ'էր։ Բայց այժմ կ'երեւի թէ նոյն իսկ Ֆրանսայի զինուորական նոր օրէնքն ինչ ինչ փոփոխութիւններ կը թելադրէ Գերմանիոյ զինուորական օրինաց մասին։ Պերլինի լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Ֆրանսայի զինուորական նոր օրէնքին քուէարկուելէն ի վեր, Գերմանիոյ պատերազմական նախարարութիւնը կը զբաղի չատ մը փոփոխութիւններ մուծանել զինուորական օրէնքին մէջ, որ գրեթէ ամբողջովին ի նորոյ պիտի խմբագրուի։ Այս փոփոխութեանց արդիւնքը Ռայխսթակին պիտի մատուցուի՝ զինուորական ոյժերու յաւելման համար նոր վարկերու պահանջմամբ։

ՌՈՒՍԻԱ

Անցեալ օր ծանուցուեցաւ թէ Օլտենպուրկի Ալեքսանդր դուքսը Ռուսիոյ կայսերական պահակազօրաց բանակին ընդհանուր հրամանատարութենէն պաշտօնանկ եղած է՝ ծանր անհամաձայնութեանց պատճառաւ որք ծագած են իրեն և Ցարին եղբօր Վլատիմիր մեծ-դքսին միջեւ, որ Փեթերպուրկի զինուորական չրջանակին հրամանատար գոլով, իւր ուղղակի իշխանութեան ներքեւ ունի նաև պահակազօրաց հրամանատարը։

Վիեննայի լրագիրք ոմանք այս պաշտօնանկութիւնը կը բացատրեն ըսելով թէ Օլտենպուրկի Ալեքսանդր իշխան մերժած է ռուս զօրաբանակի մը հրամանատարութիւնը վարել Ռուսիոյ և Գերմանիոյ միջեւ պատերազմի պահուն։ Դուքսն այս մերժման ի բացատրութիւն ըսեր է թէ իրեն անհնար է սուր քաշել Գերմանաց դէմ, քանի որ ինք կամ իւր որդին կրնայ կոչուիլ Օլտենպուրկի դքսական գահը բազմելու ի Գերմանիա։ Դուքսը բացարձակապէս պահանջեր է արձակուիլ ռուս բանակին մէջ ունեցած պաշտօնէն և աստիճանէն. բայց Ցարը չէ ուզեր բանակը զրկել այսպիսի կարող զօրապետէ մը, և միայն [illegible]ամսեայ արձակուրդ տուեր է նմա։

* * *

Ռուսիոյ ելմտական նախարարը մտադիր է տուրք դնել պալթիկեան գաւառաց բողոքական եկեղեցեաց վրայ, որք ցարդ հողային տուրքէ զերծ էին։ Նախարարը կը յուսայ մեծ հասոյթ ձեռք բերել այս նոր աղբիւրէ։ Բայց ոչ այնչափ գանձային որչափ քաղաքական կարեւորութիւն ունի այս տնօրինութիւն, որ մին է այն կարգ մը տնօրինութեանց որովք ռուս կառավարութիւնը ժամանակէ մ'ի վեր ամբողջովին կը ռուսացնէ պալթիկեան գաւառաց գերմանական վաղեմի հաստատութիւններն ու դրութիւնները։ Այս գաւառաց մէջ գերմանածին բողոքական կղերին ազդեցութիւնը ջախջախել ռուս կառավարութեան կէտ նպատակն է։

* * *

Ռուս երգահան Ռուպինշթայն նոյմ.ի վերջն իւր երաժշտական գործունէութեան յոբելեանը պիտի կատարէ, և Ցարն, իւր բարեմաղթութիւններն ու շնորհաւորութիւններն հեռագրելով նմա, թոյլատրեց ազգային հանգանակութիւն մը՝ այս առթիւ վայելուչ նուէր մ'ընելու մեծ երաժշտին։

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ, ԱՆԳԼԻԱ, ՌՈՒՍԻԱ

Ռուս լրագիրք կը գանգատին թէ Նասրէտտին Շահ, բարեկամութիւն ցուցնելով հանդերձ Ռուսիոյ, կարեւոր զիջումներ ըրած է անգլիական քաղաքականութեան, այնպէս որ իւր յԱնգլիա բնակութիւնը փճացուցած է բոլոր այն յոյսեր զորս ներշնչած էր իւր բնակութիւն ի Ռուսիա։ Մոսքովսքիէ Վէտոմոսթի կը ծանուցանէ մինչեւ իսկ թէ Շահն ի Լոնտոն գտնուած միջոցին Անգլիոյ թողած է Խորասանի նահանգին մէջ ռազմական տեսութեամբ կարեւոր վայր մը, և անգլ. կառավարութեան տուած է քանի մը արտօնութիւններ, մանաւանդ Պարսկաստանի մէջ որսորդութեան, վիճակահանութեան եւ ծխախոտի Բէժիի տուրքերն ու հասոյթները չահագործելու արտօնութիւններ։

Պարսկաստանի Մեծ-Եպարքոսն որ Շահին կ'ընկերանայ, և զոր ռուս լրագիրք ամբաստանած են իբրեւ անգլիասէր և ռուսատեաց, լրագրաց միջոցաւ յայտարարել տուաւ թէ իւր կէտ նպատակն եղած է միշտ հաշտ քաղաքականութիւն մը բռնել թէ՛ Ռուսիոյ և թէ Անգլիոյ նկատմամբ, առանց չափազանց հակում մը ցուցնելու մէկ կամ միւս կողմին։

Շահին Թէհրան վերադառնալէն ետքը միայն պիտի յայտնուի թէ այս հաւասարակշռութիւնը մինչեւ ո՛ր աստիճան ճշդութեամբ պիտի կրնայ պահել պարսիկ Մեծ-Եպարքոսը։

ՓԱՐԻԶԻ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԸ ԿԱՆԳՈՒՆ ՊԱՀԵԼՈՒ ՄԻՋՈՑԸ

Հանրային շինութեանց նախարար Պ. Իվ Կիւյօ անցեալ չաբթուն մէջ նախագահեց երդուեալ գնահատիչներու միութեան դեր-նախագահ Պ. Կիւսթավ Սանտոզի ի պատիւ տրուած հացկերոյթի մը։ Այս երդուեալ գնահատիչներն են, ինչպէս յայտնի է, որ կ'որոշեն Արուեստահանդէսին ներկայացեալ արուեստական նիւթոց և այլ ամեն արտադրութեանց համեմատական արժէքն, և կուտան մրցանակները։

Պ. Սանտոզ ուչադրաւ բանախօսութեամբ մը յանուն Փարիզի ժողովրդեան և վաճառական դասուն ցաւ յայտնեց որ Արուեստահանդէսն աւարտելուն պէս պիտի քանդուին այն գեղեցիկ չէնքեր որք այնչափ սքանչացման առարկայ եղած են, և առաջարկեց որ Արուեստահանդէսի այս պալատներն ու գլխաւոր չէնքերը կանգուն թողուին՝ Արուեստահանդէսին տեղ ամեն տարի կազմելով ի Փարիզ մեծ տօնավաճառ մը, նման Նիժնի-Նովկորոտի տօնավաճառին, յարեւելեան Եւրոպա, ի Ռուսիա, և Լայփցիկի տօնավաճառին, ի կեդրոնական Եւրոպա, ի Գերմանիա, ուր մէկ ամսուան մէջ աւելի քան մէկ միլիառ ֆր.ի գործ կը լինի։

Փարիզի տօնավաճառն ալ (Ֆուառ) Արեւմտից մեծ տօնավաճառը կը լինի։ Տարակոյս չկայ թէ օտարազգիք, Փարիզի յատուկ հրապոյրովն առայն ձգուած, պիտի բերեն իրենց նախնական նիւթերն և զանազան արտադրութիւնները, զորս Ֆրանսայի վաճառականք այժմ կ'երթան գնել Անվերսէ, Համպուրկէ, Լոնտոնէ։ Այս օտարազգիք ի փոխարէն անշուշտ ֆրանսական ապրանք կը գնեն։

Այս միջոցաւ Արուեստահանդէսի սքանչելի չէնքերը կանգուն կը մնան, և յոյժ օգտակար և տեւական նպատակի մը գործածուելով, Ֆրանսայի վաճառականութեան ալ մէկ մեծ պէտքը կը լնուն։

Պ. Սանտոզի այս խօսքերը ջերմ ծափահարութեամբք և ընդհանուր հաւանութեան ու համամտութեան ցոյցերով ընդունուեցան։

Փարիզի քաղաքային խորհրդոյ անդամ Պ. Լէոն Տօնա ցոյց տուաւ թէ Փարիզ ո՛րչափ կը չահի եթէ ճշմարիտ չահաստան մը դառնայ, ամեն տեսակ և ամեն երկրաց ապրանաց մշտաբաց մթերանոց մը կամ ցուցահանդէս մը, ինչպէս է Լոնտոն։

Նախարարն որ կը նախագահէր այս հացկերոյթին՝ ջերմապէս հաւանեցաւ Պ. Սանտոզի առաջարկութեան։ Պ. Իվ Կիւյօ իբրեւ ժամանակիս յատուկ երեւոյթ մը նշանակեց Ֆրանսայի մէջ առեւտրական չարժման զարգացումը, զոր պէտք է, ըսաւ, ամեն միջոցներով քաջալերել, և Պ. Սանտոզի առաջարկն հզօրապէս պիտի նպաստէ առայս։

Այս հացկերոյթին ներկայ էին Արուեստահանդէսի տնօրէնք և Փարիզի վաճառական և գործարանատէր դասու ընտրելագոյն ներկայացուցիչներէն երբ հարիւր անձինք։

ԶՕՐԱՎԱՐ ՊՈՒԼԱՆԺԷ

Ի Լոնտոն բնակեալ Ֆրանսացւոյ մը հաշուոյն, Սաուլթէմբթընի անգլիական նաւահանգստին մէջ վարձուեր է Փըըլ-Նէլ անուն զբօսանաւը, «Միջերկրական ծովու մէջ եռամսեայ պտոյտ մ'ընելու համար»։ Զօր. Պուլանժէ այս չոգենաւը պիտի նստի։

Կը կարծուի թէ Պուլանժէի նպատակն ո՛չ այնչափ զբօսնուլ է, որչափ Ֆրանսայի եզերաց մէկ աննշան կէտին վրայ անակնկալ վայրկենի մը մէջ ի ցամաք ելնել, և յանկարծ ժողովրդեան ցոյց տալ զինք։ Ֆրանսական նաւահանգստաց մէջ զգուշութիւնք կրկնապատկուած են։ Կառավարութեան հաշուոյն գործող ֆրանսացի ծպտեալ լրտեսներ Լոնտոնի մէջ ամեն վայրկեան կը հսկեն Պուլանժէ զօրավարի բնակարանին վրայ, և ուշի ուշով կը դիտեն զօրավարին ամեն չարժումները։

ՍԵՐՊ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Պելկրատէ կը ծանուցուի թէ պատերազմական նախարարին սախրողական խնդրանաց վրայ, հանրային շինութեանց նախարարն հրամայած է որ երկաթուղեաց կայարաններուն մէջ նոր գծեր հաստատուին, «զինուորական մեծաքանակ կարեւոր փոխադրութեանց չուտափոյթ կատարման համար։»

Պ. ԿԼԱՏՍԹՈՆ Ի ՓԱՐԻԶ

Պ. Կլատսթոն յոյժ սիրալիր ընդունելութիւն գտաւ ի Փարիզ։ Նախարարներ զինք դիմաւորեցին կայարանին մէջ։ Նախորդ և արդի նախարարաց ոմանց նախաձեռնութեամբ, ընդ որս Պ. Լէոն Սէ և Պ. Ժիւլ Սիմոն, հացկերոյթ մը պիտի տրուի ի պատիւ Պ. Կլատսթոնի, որուն կ'ընկերանան Տիկին և Օրիորդ Կլատսթոն։

Այս համակրանաց ցոյց առ պետն ազատական կուսակցութեան Անգլիոյ՝ ինքնին կը հասկցուի, քանի որ Անգլիոյ երկու մեծ կուսակցութեանց մէջ Ազատականն աւելի ֆրանսասէր է միշտ։ Այս ըսել չէ՛ թէ Ազատականաց օրով Ֆրանսա և Անգլիա վէճեր ունեցած չեն։ Պ. Կլատսթոնի նախարարապետութեան ժամանակներ փշալի խնդիրներ պակաս չեն եղած, որոց հետքը դեռ կը կրեն Անգլիոյ և Ֆրանսայի յարաբերութիւնք, ի մասին Եգիպտոսի մանաւանդ։ Բայց առ Ֆրանսա համակրանաց արտայայտութեան մէջ Ազատականք միշտ Պահպանողականներէն աւելի առատաձեռն եղած են, և վերջին անգամ, Անգլիոյ դեսպանին Արուեստահանդէսի բացման հանդէսներէն բացակայութեան առթիւ, Ազատականք խստիւ քննա-

---

—)(33)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԼՈՒԻ ՆՈՒԱՌ

ԱՆԻԾԵԱԼ ՊԱՆԴՈԿԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՄԱՀԱՑՈՒ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ

Այս քարերուն դիրքն այնքան փտանգաւոր է, հաւասարակշռութիւնն այնքան խախուտ կ'երեւի որ չես կրնար հաւատալ թէ ամրակուռ են. աչքը կը կրէ չարժման պատրանքն. այսպէս է ձեան հիւսերու նկար մը։ Թէև վրձնոյն ներկայացուցած առարկայներն իրօք անչարժ են կտաւին վրայ, այլ կարծես զառիվայրէն վար կը գահավիժին. տպաւորութիւնը նոյն է Շայեռի բանակետղին դիտանոցէն։ Մարդ սարսափով կը համակուի այդ գահավէժներուն ստորոտը. վերը, գլխու պտոյտի ներգործութիւնը կ'ունենայ. անդունդին կողերէն կախուած ժայռերուն բոլորտիքը դարձող առապարին կածաններուն մէջ, մարդ կը զարհուրի փտանգէն զոր պատրաստ կ'զգայ ուսերուդ վրայ ընդունելու. եթէ փոչի մը չարժի, եթէ աւազաքարի ամենադոյզն կտոր մը քրքրի, ամբողջ զանգուածներ՝ որք միմեանց վրայ կրթնած են՝ գրօսաշրջիկին վրայ կը փլին։ Ամէն տարի փլուզումներ կը պատահին։

Ցերեկը տաք եղած էր. երեկոյն մրրկալից էր. Փոթորիկի սպառնալիք մը կը ծանրանար մեծ անտառին վրայ որուն կանաչութեան ովկէանը կը տարածուէր անծայրածիր, անչարժ և ելեկտրականութեամբ տոգորեալ... Չորցած տերեւները կ'իյնային ճիւղերէն վար. զի չիրակ գոլորչիներ կը բարձրանային բացատաններէն. ծառերն ընդարմացեալ կը թուէին և ուժասպառ կը կքէին ճիւղերու ծանրութեան ներքեւ։ Թաւուտներուն մէջ, խոր լռութիւն կը տիրէր, նախակարապետ հողին ու օդին յեղմանց. անասնոց նուրբ բնազդումը կը մղէր զայնս կծկտելու իրենց ապաստանարաններուն մէջ, միջատը կը պահուըտէր, թռչունը կը թառէր. անհանգստութիւնը կը դիտէր ամենուրեք, խեղդելով ձայներն և անդամալուծելով չարժումները։

Կապոյտ երկինքը կ'աղտոտէր գորշ գոյներով որք հետզհետէ կ'ընդարձակուէին եւ տարածութեան մէջ կ'արձակէին քող մը որ տակաւին թափանցիկ էր, այլ հետզհետէ եւս աւելի կը թանձրանար։

Այս էր ահա ծերունի Հարիւչին ընտրած որսորդութեան վայրը։

Կոմսուհին եւ իր ընկերը կը դիտէին իրենց աչայ առջեւ պարզուող հրաչալի տեսարանը. երկուքն ալ այդ բարձունքը կը պսակէին տարօրէն բիմ եղանակաւ։ Մանկամարդ կինը գրգլեակներ հագած, այլ հրաշալի կերպիւ գեղեցիկ և խրոխտ, այդ ընդվզեալ բնութեան վրայ կ'արձակէր իր գեղոյն ճառագայթումը։ Ծերունին, վեր առած իր դժնեայ գլուխը, փըրկութեան յուսովը պայծառացեալ, կը նմանէր նախնի դարուց նահապետի մը. իր երկար ստուերն առլեփներէն վար կ'իջնէր եւ նորանշան ուրուագիծ մը կը յօրինէր ժայռերուն վրայ։ Քանի մը վայրկեան անխօս մնացին. իրենց գնչուի հոգիներն, որք դիւրաւ կ'զգան բնութեան մեծ տեսարանաց խորին տպաւորութիւնն, սքանչացմամբ ըմբռնեալ էին։ Հարիւչ ըսաւ վերջապէս յամր ձայնով.

—Եւրոպիոյ այս անտառը չը՞ յիչեցներ քեզ կորուսեալ հայրենիքն, Էլլ՛րա։ Այս անտառները մերթ այսպէս վայրի ու մեծաւոր են Հնդկաստանի անտառներուն պէս. հողն այստեղ կ'զգենու Արեւելից հրատապ գոյները. քանի չափ տեսարաններ այնչափ նկարագեղ են որ աննման են իրենց պակուցիչ տարօրինակութեանը մէջ. եւ երբ, այսօրուան նման, մրրիկը կամաց կամաց կը պատրաստուի երկնից մէջ, այս անտառն երեւոյթ մը կ'առնու որ այնչափ անձկութիւն կը դընէ մարդոց սրտին խորը որչափ սարսափ՝ անասնոց ջոկերներուն մէջ։ Ամեն բան կը դողդղայ, մրրիկն ահեւոր պիտի ըլլայ։

Եւ Հարիւչ, որ գետինը դրած էր իր որսորդութեան գործիները, չորցած փայտի կտորուանք հաւաքեց, փառարան մը կազմեց երկու քարով եւ կրակ վառեց։ Կոմսուհին զարմացմամբ կը դիտէր զծերունին, որ ծանրախոհ լրջութեամբ կը պարապէր այս պատրաստութեանց։

Երբոր բոցը փայտերը վառելէ յետոյ հանդարտեցաւ և հրաշէկ ածուխ թողուց միայն, Հարիւչ երկու քարերուն վրայ զետեղեց պղնձեայ կաթսայն որ մինչեւ այն ատեն կոմսուհւոյն հետաքրքրութիւնը չարժած էր. ծերունին առաւ այս փոքրիկ ծակերով ծակծկած կաչեայ պարկը զոր վզէն կախած էր, բացաւ զայն, և կոմսուհին անմիջապէս տեսաւ իժերու գըլուխներ որք չորս կողմ կ'երկնցնէին իրենց սրածայր լեզուներն և զուգաչափ կերպով կը տատանէին։ Հարիւչ առանց վարանման և լիաձեռն բռնեց սողուններն և կաթսային մէջ նետեց, որուն մետաղը տակաւ առ տակաւ կը տաքնար։

Նախ և առաջ սողուններն հանդոյքով տարածուեցան կաթսային եզկ յատակին վրայ. տաք գոլորշիներուն մէջ կը թաւալէին հեշտանօք. կը ձգտէին, յուչիկ բիմ կը սողային. իրենց պզտիկ սև աչուըները կ'ոգեւորուէին և աւելի կենդանի նշոյլով կը փայլէին. դէպի վեր կը խոյանային և մերթ իրենց վեց մարմինները մէկ խուրձ կը կազմէին։ Հարիւչ տօսախի քանի մը չիւղ նետեց կրակին վրայ, տաքութիւնը սաստկացաւ. Բիչ քիչ իժերը կարծես զգացին եթէ ոչ ցաւ... թէ. աւելի կրակոտ կըրքի. յուզուեցան, իրարմէ բաժնուեցան, այլ եւս առանց վերստին միանալու, և սկսան սողալ ծայրագոյն արագութեամբ։ Կը ջանային փախչիլ։ Լոռա տեսաւ որ կը փորձային կաթսային եզերքներն ելնել, բայց սա այնպէս շինուած էր որ բերանը՝ յատակէն աւելի նեղ՝ չեղ մակերեւոյթ մը ունէր. սողունները միշտ վար կ'իյնային։

Հարիւչ դարձեալ չոր փայտի քանի մը կտորուանք դրաւ կրակին վրայ. Հարստարութեամբ կը կարգադրէր իր կրակին ազդեցութիւնն, ինք իր ձեռքով չոչափելով պղինձը, մետաղին ջերմութեան չափն հասկնալով։ Բիչ քիչ իժերը տանջուեցան եւ գրգռուեցան։ Լոռա նշմարեց անոնց բիբերուն տարօրինակ պայծառութիւնն. իրենց պոչերուն վրայ ելան կանգնեցան եւ սկսան մոլեգնաբար սուլել. իրենց կոչերը կէս մղոն հեռուէն լսուելու էին։ Հարիւչ, այդ վայրկեանէն սկսեալ, դադրեցաւ բոցն արծարծելէ. արդիւնքն յառաջ եկած էր։ Ոչինչ այնչափ ժանտատեսիլ էր որչափ այդ կաթսային տեսքն. սողուններն իրենց յուսահատութիւնը կը յայտնէին անլուր կատաղութեամբ։ Մերթ կանգնած, իրենց վերջին օղակին կրթնած, սոսկալի, սպառնալից, կլափնին տարապայման կերպով բաց, վիզերնին ուռեցած, կարծես դժոխային պար մը կը բոլորէին. մերթ թաւալելով, գալարելով, արիւնելու աստիճան խածնելով իրենք զիրենք, կը ջանային անձնասպան ըլլալ՝ տանջանքէն ազատելու համար։ Բայց սուլումները կը չարունակուէին թնդալ մինչեւ անտառին խորոց մէջ։ Արդէն ծերունին պատրաստած էր կաղնեփայտէ երկար եւ դիւրաթեք գաւազանն եւ իր երկժանին, որուն ծայրերը չատ սուր էին։

—Ի՞նչ պիտի ըլլայ հիմակ, հարցուց Էլլրա։

—Պիտի գան, պատասխանեց Հարիւչ։

—Որո՞նք։

—Արուները։ Չե՞ս հասկնար թէ էգերը կը կոչեն զանոնք որպէս իրենց տարփանաց ժամանակը։

Ցետոյ դիտելով թխպայորդ մեծ ամպ մը որ կը կազմուէր հորիզոնին վրայ.

—Բազմաթիւ պիտի ըլլան, ըսաւ։ Ելեկտրականութիւնը կ'ոգեւորէ և յառաջ կը վարէ զիրենք։

Այդ միջոցին ձեռքովը բռնեց էգերէն մին, որ հակառակ վերելքին դժուարութեանց յաջողած էր կաթսային եզերքն ելլալ. նորէն կաթսային մէջ դրաւ զայն, բայց անասունն իր ձեռքը խածաւ։

Լոռա սուր ճիչ մը արձակեց։

—Ի՜նչ անխոհեմութիւն, ըսաւ։

Ծերունին ժպտեցաւ։

—Վէրքն անվնաս է, ըսաւ։ Այս բոլոր էգերը զրկուած են իրենց ակռայներէն, փրցուցած եմ։ Բայց ահա արուներն եկան։ Զգուշացի՛ր, Լոռա։

Ծերունւոյն ցոյց տուած ուղղութեամբ, Լոռա իրարանցում մը տեսաւ խոտերուն մէջ, որք անտեսանելի մըմանց ներքեւ կը խոնարհէին. յետոյ յանկարծ, մերկ գետնին վրայ որ տարածուէր կրակարանին չուրջն, երեւան եկան սողուններ. երսունէն աւելի էին։

—Գեղեցի՛կ որս, ըսաւ Հարիւչ։ Լա՛ւ սկզբնաւորութիւն։

Այս իժերը վայրկեան մը կանգ առած էին վարանոտ. որսորդին տեսքը կը սարսափեցնէր զիրենք. էգերուն կոչերը կը չարունակուէին առաջուընէ աւելի սուր. արուներուն հոտն առած էին.

(Շարունակելի)

դատեցին պաշտպանողական նախարարութեան քաղաքականութիւնն, և Ֆրանսայի առ քաղաքակրթութիւնն մատուցած ծառայութեանց նկատմամբ այնպիսի բարձր գնահատութիւններ արտայայտեցին, որք երախտագիտութեամբ լցուցին Ֆրանսացւոց դիւրավառ սիրտերը։

ԿԵՂԾ ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

Հեռագիրը ծանոյց անցեալ օր թէ Փարիզի հրապարակին վրայ Եգիպտոսի Միացեալ Պարտուց կեղծ արժեթուղթեր երեւցած են։ Էյի Դամիր անուն Սուրիացին, որ ամիսէ մ'ի վեր պերճ կեանք մը կը վարէր ի Փարիզ, կը ծանօթանայ սեղանաւորական միջնորդ Պ. Օալրի գրագրին հետ, և կը յայտնէ թէ Սուրիոյ մէջ ընդարձակ ագարակներ ունի, զորս աւելի եւս շահագործելու համար պէտք ունի իւր ձեռքը գտնուած եգիպտական թղթոց մէկ մասը վաճառելու։ Գիտնալով թէ Պ. Օալրի բացակայ էր գրասենեակէն, առտու մը կը ներկայանայ գրագրին, և ի վաճառ կը ներկայացնէ եգիպտական հազար արժեթուղթեր կէս միլիոն Փր.ի արժէքով, և փոխարէնն ըստ կարի շուտ խնդրելով հանդերձ, կ'իմացնէ թէ երեք միլիոն Փր.ի արժէքով ուրիշ հինգ հազար արժեթուղթեր եւս ի մօտոյ պիտի ներկայացնէ։ Գրագիրը գործը գանձապետին կը յայտնէ, որ խորհելով թէ չորս միլիոն Փրանքի եգիպտական արժեթուղթ ունեցող մէկը դրամի այսչափ սաստիկ պէտք չի կրնար ունենալ, քննութեան կ'առնու թուղթերն, և ... նապետի մը աջակցութեամբ կը հաստատէ թէ այս թուղթեր կեղծ են։ Սուրիացին, տեսնելով թէ իւր թուղթեր քննութեան կ'առնուին, քիչ մը ետքը վերադառնալու համար դուրս կ'ելնէ, և աւելորդ է ըսել թէ կ'անհետանայ։ Ոստիկանութեան գործակալ մը քիչ ետքը կը հետամուտի խարդախ Սուրիացւոյն, բայց երբ նորա բնակարանը կը հասնի, նա հինգ վայրկեան առաջ մեկնած էր, բոլոր արժէքաւոր նիւթերն հետը տանելով։ Ոստիկանութիւնն ամեն կողմ հեռագրեց մարդուն անձնական նկարագիրն, և կը յուսայ շատ չանցած ձեռք անցունել զնա։

ՀԵՌԱՁԱՅՆՔ Ի ՓԱՐԻԶ

Այս կիւրակի ֆրանսական կառավարութիւնն իւր ճարտարագիտաց և ոստիկանութեան գործակալաց միջոցաւ գրաւեց Փարիզի հեռաձայն գործեաց (Թելֆոնի) տասն երկու կեդրոնական կայարանները, զորս բանեցնող ընկերութիւնը չէր ուզեր Պետութեան թողուլ զանոնք։ Բայց կառավարութիւնն հեռագրաց և թղթատարութեանց վերաբերեալ օրէնքին տրամադրութեանց և հեռաձայնի ընկերութեան արտօնագրոյն յօդուածոց վրայ յենլով, պնդեց թէ երբ ուզէ կրնայ սահմանել նա'և հեռաձայնի կայարաններուն շահագործումն։ Ընկերութիւնն այս իրաւաբանութիւնը չընդունեց, և ապագային մէջ բողոքի միջոց ունենալու համար, իւր պաշտօնեայք յայտարարեցին կառավարական ներկայացուցիչներուն թէ «բռնի զօրութեան առջեւ միայն տեղի կուտան»։ Այլ այսպէս թէ այնպէս, Ֆրանսայի հեռաձայն գործիքներն այժմ կառավարութեան ձեռքը կը գտնուին, և ուշադրաւ իրողութիւն մ'է որ կառավարութիւնն աճապարեց այս տնօրինութիւնն ի գործ դնել ընդհանուր ընտրութիւններէն յառաջ. զի հեռաձայնն եւս արագ և գաղտնի հաղորդակցութեան միջոցներէն մին էր կառավարութեան ընդդիմադրաց ձեռքը, քանի որ մասնաւոր ընկերութեան մը կը պատկանէր շահագործումը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կրօնական ժողովն ի նիստ գումարեցաւ երէկ ի Պատրիարքարան ընդ ատենապետութեամբ Գեր. Գարեգին եպիսկոպոս Սրուանձտեանցի։

Ժողովն, Արժ. Տաճատ Ոսկանեան ու Յովհաննէս Արշարունի Ծ. վարդապետներէ և Տ. Սուքիաս աւագ քահանայէ բաղկացեալ մասնախումբ մը կազմեց, պաշտօն տալով անոր աչքէ անցունել եկեղեցական օրինաց վերաբերեալ Կաթողիկոսական կոնդակներն և այլ գրութիւնները, զորս Կաթողիկոսունք ղրկած են երբ կարգ մը ծանր խնդրոց լուծման համար ի Պատրիարքարանէ դիմում եղած է։

Ժողովը նկատողութեան առաւ Աղթամարայ Ս. Կաթողիկոսին մէկ գիրն որով կը գանգատէր թէ Վանայ առաջնորդարանը կը միջամտէ իւր թեմերէից գործերուն, և որոշեց գրել Վանայ առաջնորդական փոխանորդին որ իւր իրաւասութեան սահմանէն դուրս չելլէ։

Որոշեց գրել Ռոտոսթոյի առաջնորդական տեղապահ Գեր. Հմայեակ եպիսկոպոսի թէ Տարաանեալի եկեղեցւոյն քարոզիչ և վարժարանաց տեսուչ Ճէվահիրճեան Տ. Գաբրիէլ վարդապետի հրաժարականն ընդունուած է, յանձնարարելով միանգամայն թէ Տարաանեալցիք պարտին իրենց խնդրոց համար Ռոտոսթոյի առաջնորդութեան դիմել և ոչ թէ ուղղակի կեդրոնին։

Արմաշու միաբաններէն Արժ. Տ. Յուսիկ վարդապետ ի հայ թարգմանած ըլլալով Փրանսացի իմաստասէր Օկիւսթ Նիքօլէի Ցէ.... Բէլ.... անուն մէկ գիրքը, Ժողովն յանձնեց զայն ի քննութիւն իւր անդամներէ Արժ. Տ. Սահակ աւագ քահանայի։

Գասըմ Փաշայի քարոզիչ Արժ. Տ. Գրիգոր վարդապետ Աբարդեան հրաժարած էր քարոզչութեան պաշտօնէն, որովհետեւ տեղւոյն Թաղական Խորհուրդն, եկեղեցւոյ նիւթական վիճակին անբաւականութեան պատճառաւ, դադրեցուցած էր թոշակի վճարումը։ Ժողովը գնահատելով Տ. Գրիգոր վարդապետի ծառայութիւնները, չընդունեց հրաժարականն և վերահաստատեց իւր պաշտօնին մէջ, անոր համարելով Թաղական Խորհրդոյ մէջ բերած պատճառն, և միանգամայն որոշեց որ Արժ. Տ. Յովսէփ Ծ. վարդապետ Այվազեան Գասըմ Փաշա երթալով հարկ եղածը խօսի տեղւոյն Թաղական Խորհրդոյն։

Ժողովն ատենըմ ալ զբաղեցաւ նաեւ կարգ մը անհատական և ամուսնական խնդիրներով։

Գեր. Մաղաքիա եպիսկ. Օրմանեան, որ քննչական պաշտօնով կը գտնուէր Քասա-Փազար, երէկ իրիկուն Նիկոմիդիայէն մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

Գեր. Օրմանեան երկիցս Արմաշու վանքը այցելած է Եկեղեցական վարժարանի պատրաստութիւնները աչքէ անցունելու համար։

Ն. Գերապատուութիւն այսօր Պատրիարքարան գնաց՝ Ս. Պատրիարք Հօր ներկայանալու։

Նորընտիր Քաղաքական Ժողովոյ անդամներէն Ղազարոսեան Մեծ. Սահակ էֆէնտի գրաւոր կերպիւ հրաժարեցաւ Ժողովոյ անդամակցութենէն, սակայն Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն յատուկ նամակաւ մերժեց Սահակ էֆէնտիի հրաժարականը։

Զմիւռնիոյ պատրիարքական փոխանորդ Արժ. Յովսէփ Ծ. վարդապետ Այվազեան, որ ամիս մը ի վեր մայրաքաղաքս կը գտնուէր արձակուրդով, յառաջիկայ երկուշաբթի օր իւր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։

Սահմանադրութեան հանդիսին առթիւ եղած 1192 ղրշի նուիրատուութիւնն, որ նշանակուած էր երէկի Հաշուեկշռոյ ցուցակին մէջ, հետեւեալ կերպիւ կը բաղկանայ.

Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք Հայր 100 ղրշ. Բաղէշցի Խաչատուր էֆէնտի Պաքքալեան 432. Նիկոմիդացի ազգայինք 342. Բարեպաշտ ոմն 108. Բարեսէր ոմանք ձեռամբ Մ. Ֆէնէրճեանի 90. Տքթ. Վ. Օրմանեան 40. Պօղոս Քիւրքճեան 20. Սիմոն Սեհեան 20. Գրիգոր Պէնիկեան 20. Սարգիս Եսմերեան 20։

ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

Շնորհակալութեամբ կը փութամ հրատարակել Պատ. լրագրոյդ միջոցաւ հետեւեալ սրտառուչ նուիրատուութիւնքն.

Բարիզաբնակ ազգայիններէն Ազն. Տիկին Եգնոյեան ձեռամբ Ազն. Տ. Գ. Մ. Ասլանեանի 270 Փրնք. ընծ. գրամ 1280.75։

Քալիֆօրնիոյ հետեւեալ բարեսէր ազգայիններէ հանգանակեալ Ազն. Տ. Գ. Ց. Նշկեանի շնորհիւ՝ ձեռամբ Ազն. Տ. Մաքրիկ Խ. Օտեանի. Տ. Գ. Ց. Նշկեան՝ 2.50.—Տ. Մ. Մ. Նշկեան՝ 2.50.—Օր. Զ. Նշկեան՝ 2.50.—Տ. Ս. Տ. Պետրոսեան՝ 1.50.—Տ. Վ. Եանգեան՝ 1.50.—Տ. և Օր. Սարգսեան՝ 2.—Դաւիթ էֆ. Այվազեան՝ 1. գումար 13.50 թալէր, 327 ղրուշ։ Բարձրաստիճան բարեսէր Եկեղեցական մը՝ 4 անգլ. ոսկի. Բարեսէր ոմն՝ 27 ղրուշ։ Գումար 2114.75 ղրուշ։

Մեծ. Ա. և Խ. Խորասանճեան էֆ.ք՝ 116 ղրշի արժողութեամբ հաշուական տետրակներ։ Մեծ. Վահրամ էֆ. Մարգարեան (գրավաճառ) 1 օրինակ ատենի Աւետարան և 10 օրին. աղօթագիրք։

Այս առթիւ յայտնելով իմ և Որբանոցիս մէջ սրտառուչ նպաստիւք պատսպարեալ աղօթապարտ որբոց սրտերուն խորին շնորհակալութիւնները վերոյիշեալ բարեխիղճ նուիրատուաց և նա մանաւանդ այն ամէն կարգի և ամէն ժամանակի Բարերարաց և Նուիրատուաց, որք՝ աւելի քան քսան և երեք տարիներ չխնայեցին իրենց բարոյական և առաւել եւս նիւթական հզօր աջակցութիւններն հաստատութեանս Հիմնադիր՝ մեր յաւէտ ողբացեալ և պաշտեցեալ Մօր, լիայոյս հաւատով կը յուսամ թէ իրենց ծանուցեալ գորովասրտութեամբ Որբանոցիս և ի նմին պատսպարելոց նկատմամբ տածած անհուն համակրանաց և կարեկից զգացմանց իրական բարերար ու փրկարար հաւաստիքն այսուհետեւ ինձ եւս չպիտի զլանան լիապէս ընձեռել, ո՛չ թէ զիս քաջալերելու համար սոյն բազմավաստակ ձեռնարկութեանս մէջ, այլ և սատարելու համար սոյն հաստատեալ յարկիս յարատեւ պահպանման, պայծառութեան և արդիւնաւորման, ի մեծ մխիթարութիւն և ի պատսպարութիւն յաւէտ գթութեան կարօտ ազգին տարաբաղդ և անտէրունչ աղջկանց, որոց ծառայութեան անկեղծ ջախտիւ նըւիրելով զանձն մինչեւ ցյետին շունչ,

Որով Մնամ յաւէտ երախտապարտ
Եւ անձնուէր Հայ Ազգիս
ԵՐԱՆՈՒՀԻ ՄԱՅՐԱՊԵՏ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ
Տեսուչ Մայր Գալֆ. Աղջկանց Որբանոցին
23 Օգոստ. 1889
Խասգիւղ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Մուսուլի նահանգին մէքթուպճի անուանուեցաւ Մոսուլին նախարարութեան նախորդ մէքթուպճի Հասան էֆէնտի։

Գոնեայի նախնական կեդրոնական դատարանին նախագահ անուանուեցաւ Ֆախր էֆէնտի, նախագահ Այտընի նախնական դատարանի պատժական ճիւղին։

Այտընի նահանգին նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Ֆէքրի էֆէնտի, նախորդ ընդհանուր դատախազ վերաքննիչ ատեանին Եանեայի։

— —

Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ առողջապահական ժողովոյ անդամներէն առողջապահական քննիչ Վիթալիս էֆէնտիի։

Սանիյէ Միւթէմայզի աստիճան՝ Մուսուլի երեւելիներէն տեղւոյն Իտարէի ժողովոյ անդամ Սիւլէյման պէյի։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ առողջապահական բժիշկներէն Տօքթ. Տուգա էֆէնտիի։

Սալիսէի աստիճան՝ Սկիւտարի թաղապետութեան թղթակցութեան առաջին քարտուղարի օգնական Պէսիմ պէյի, Միտհաթ գաւառակին գայմագամ Հաֆըզ Ապտուլլահ էֆէնտիի, Տիարպէքիրի ոստիկաններէն Աղիզ էֆէնտիի, Այվալըգի Իտարէի ժողովոյ անդամներէն Քոստանդի Պանտեզօբուլօ էֆէնտիի, Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդականաց ատենի քարտուղարներէն Սիւատ պէյի և Սեբաստիոյ Ազիզիէ գաւառակին թղթակցութեանց քարտուղար Համտի էֆէնտիի։

— —

Առաջին կարգին Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան հաշուակալ Սաատի պէյի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Բերայի նախնական դատարանին նախագահ Համտի պէյի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Ներքին սաղրանց մաքսատան տնօրէն Իզզէթ պէյի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Թաղապետութեան Դ. շրջանակին տնօրէն Մուսթաֆա պէյի և Այտընի Տէնիզլիի գաւառին կառավարիչ Նաֆէր Սրարդ պէյի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Նէվ-սալ լրագրոյ արտօնատէր Պ. Վալթիրաուի, Մ...կ էֆէ... լրագրոյ արտօնատէր Փանոսեան Կարապետ էֆէնտիի, Ճէրիտէյի Շարքիյէ լրագրոյ արտօնատէր Ճիվէլէկեան Տիգրան էֆէնտիի և երկրորդ կարգի ոստիկան կալիֆ էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Սաատէ... լրագրոյ արտօնատէր Նուրի էֆէնտիի, Հէնէրէն Լը Թիլէ... լրագրոյ արտօնատէր Տօքթ. Կրամմի, Այվալըգի երեւելիներէն Կարագ Միխայիօ էֆէնտիի, Սեբաստիոյ երկրագործական քննիչ Մազհար պէյի, Թաղապետութեան Դ. շրջանակին հաշուակալ Հաֆըզ Նուրի էֆէնտիի և Թղթակցութեանց քարտուղար Ֆախր էֆէնտիի։

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Այվալըգի թաղապետութեան Նախագահ Տիմիթրի Կոմթա էֆէնտիի։

— —

ԿՐԵՏԷ

Այս առուր Թուրք լրագրաց մէջ հրատարակուած է Կրետէի արտասովոր հրամանատար և կուսակալի փոխանորդ Շաքիր փաշայի հետեւեալ երեք հեռագրերն ուղղեալ առ Մեծ-Եպարքոսն.

Գանիայի կառավարիչ Ֆէրիգ Բէրիմ փաշա Մինոփացւոյ տակաւին վերադարձած չլինելով հեռագիր առնուած չէ, սակայն այդ կողմերն եւս կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ։ Ռէթիմոյէն այս պահուս առնուած հեռագրոյ մը համաձայն կատարեալ անդորրութիւն և ո և է դէպք պատահած չէ։ Այս գիշեր գրութիւն մը ստացայ Ֆէրիգ Իպրահիմ փաշայէ որ շրջուն զօրաբաժնով մը Սիլէնէ ղրկուած է։ Այս գրութեամբ Իպրահիմ փաշա կը ծանուցանէ թէ կիրակի երկուշաբթի առանց ո և է դէպքի հասած է Ֆէտանօ գիւղը, կեդրոն Սիլէնէ գաւառակին։ Հանեաէն մինչեւ այդ գիւղը տանող ճամբուն մօտ ու շրջակայքը գտնուած գիւղերու քրիստոնեայ բնակիչներէ գիտցեալ մարդ տեսած չէ. սոքա պատուիրակներու միջոցաւ խնդրած են վայելել զինուորաց պաշտպանութիւնն եւ իրենց պատասխան տրուած է որ ամեն ոք իւր գիւղը քաշուելով իւր գործով զբաղի, թէ և ոմանք զինուորներու անցած բարձր տեղերը փոքր ամրութիւններ շինած և պաշտպանողական դիրք մ'առնելու պատրաստուած են, սակայն հրապարակեալ յայտարարութիւններէն հասկնալով թէ զինուորք ի՛նչ նպատակաւ կը ղրկուին, բոլորովին ցրուած են։ Ֆէտանոյի շրջակայից մէջ աւազակութեան ո և է հետք մնացած չէ։ Շրջուն զօրաբաժնի մէկ վաշտ Սթավրոցի բարձանց վրայ բանակած է, իսկ մնացեալ մասն ալ զետեղուած է կառավարական պաշտօնատան շուրջը։ Եբլտըզ լերան բարձանց վրայ թողուած վաշտին ուսեալը Ֆէտանոյէն կը ղրկուի։ Անդ գտնուող իսլամ Ժողովրդեան պատուէր տրուած է իրենց տեղերը քաշուիլ և զէնք չկրել։ Փախստական մէկ քանի քրիստոնեայք Իպրահիմ փաշայի ներկայացած ըլլալով, սա միեւնոյն խրատները տալով իրենց գիւղերը ղրկած է զնոսա մասամբ զինուորաց ընկերակցութեամբ։ Իպրահիմ փաշա իւր գրութեան մէջ ի վերջոյ ծանուցած է թէ ի Պալիճօրա գաղթող իսլամք իրենց տեղերը պիտի վերադառնան։

Լաշիթի կառավարչէն հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Սիթէ և Պէրէբէթրօ գաւառակաց եւ ի մասնաւորի Չղթայի ներքեւ առնուած տեղերը խաղաղութիւնը վերահաստատուած ըլլալով, այն իսլամք որոց ընտանիքները գիւղաքաղաքներն ապաստանած էին, սկսած են համարձակօրէն գիւղն երթեւեկել։ Նոյնպէս ծանուցուած է այն իսլամ ընտանեաց, որոց բնակած տեղերու անդորրութիւնն ապահովուած է, իրենց գիւղերը վերադառնալ։

21 օգոստոս 305 ՇԱՔԻՐ

* *

Այսօր երկու հանրագրեր ստացայ մին Քիւտոնեա գաւառակի Մէսքալա գիւղէն 57 ստորագրութեամբ և միւսը Բէրկօսիլօզօ գիւղախմբէն 117 ստորագրութեամբ, որոցմով կը ծանուցուի թէ աճարեկ ժողովուրդն սկսած է գիւղերը վերադառնալով իւր բնակարանները վերակազմել և յայտարարած է թէ յետ այսորիկ իւր կեանքը, ստացուածքն ու պատիւը կայս. կառավարութեան պաշտպանութեանը յանձնած է։ Էլիքան գիւղէն եկած պատուիրակաց յայտարարութիւններէն և զինուորական չղթայի հրամանատարէն հասած տեղեկութիւնք ծանուցած են թէ նոյն գիւղի ժողովուրդք, որք հեռացած էին, սկսան գիւղերը վերադառնալ և իրենց ընտանիքները բերել։ Սիլէնէի բնակիչք 112 ստորագրութեամբ հանրագրով մը կը յայտարարեն թէ իրենք օսմանեան հաւատարիմ հպատակներ են և կը պատրաստուին, ըստ հրապարակեալ յայտարարութեան, իրենց տեղերը վերադառնալ, սակայն վախնալով որ մի գուցէ տեղւոյն իսլամ ժողովուրդը զիրենք բռնաբարէ, կը խնդրեն որ զօրք ղրկուի։ Իսլամք եւս, յայտարարելով որ իրենց այգիներն ու պարտէզներն ո և է ձեռք չեն ազատելու համար կը փափաքին գիւղերը վերադառնալ, խնդրած են իրենց վիճակն ու արտօնելը պաշտպանել, վախնալով քրիստոնէից բռնաբարութենէն։ Իրաց այս վիճակէն կը հաստատուի թէ Ժողովրդեան վերջին ատեններս զէն ի ձեռին Ցիայն արդիւնք է երկուստեք իրարու վրայ ապահովութիւն չունենալու ցնորքէ մը։

Մեծ յոյս կայ թէ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, այս երկիւղներ պիտի փարատին այն ամեն տեղերն ուր զօրքեր ղրկուած են ապահովութիւնը վերահաստատելով ամեն կողմ Ժողովուրդն իւր գեղերը պիտի վերադառնայ։ Այսպէս շատ քիչ ժամանակի մէջ կղզին պիտի վերստանայ իւր նախնի խաղաղ ու անդորր վիճակը։

21 օգոստ. 305 ՇԱՔԻՐ

* *

Այս գիշեր ստացայ շրջուն զօրաբաժնի հրամանատար Իպրահիմ փաշայի մէկ գրութիւնն, որով կը ծանուցանէ թէ Սիլէնէի երեւելիներէն Ֆորքոզի իւր բազմաթիւ ընկերակցաց և տասնի չափ վարդապետներով իրեն ներկայացեր և ի Սիլէնէ զօրք ղրկուելուն առթիւ շնորհակալ ըլլալէ ու հնազանդութիւն յայտնելէ յետոյ խնդրած է պատժել այն անձոռնի անձերն որք այս գործին մէջ մասն ունեցած են։ Առ այս Ֆէտանոյի կից մէկ քանի գիւղերը զօրք ղրկուած է կարգապահութիւնն ապահովելու, Ժողովրդեան բնակութիւն վերահաստատելուն օգնելու և օրինազանցներու համար եւս պէտք եղածն ի գործ դնելու համար։ Զինուորներու անդ Ժամանելէն յետոյ լուր եկած լինելով թէ քրիստոնեայք իսլամաբնակ գիւղի մը տուներն այրած են, գաւառակին գայմագամը հեծելազօրաց հետ ղրկուած է, որ ի վերադարձին ծանուցած է թէ այդ տեսակ դէպք մը բնաւ պատահած չէ։ Հեծելազօրք ճամբան երկու զինեալ մարդոց հանդիպած են, որոց մին իւր զէնքն, որսի հրացան մը, առանց դիմադրելու յանձնած է, իսկ միւսը փախչիլ ուզելով զէնքը բռնութեամբ առնուած է։ Ցետոյ քարկոծ մէջէն հրացան մը պարպուելով հեծելազօրաց տեղեկալի մը խիստ մօտէն կ'անցնի։ Զինուորք անմիջապէս կը գտնեն հրացան պարպողն և զէնքը ձեռքէն առնլով զինքն այս կողմը կը ղրկեն։ Ուտեստի փոխադրութեան համար Ֆէտանոյէն Պալեօզօրա ղրկուած զօրաց վաշտ մը առանց ո և է դէպքի երթեւեկած է։

22 Օգոստոս 305 ՇԱՔԻՐ

* *

Մէհմէտ Սելիմ մարտանուն և Ռա... շոգենաւուն երէկ Կրետէ ուղեւորեցան։

* *

Երէկի Մ...ի մէջ կը կարդանք.

Երէկ առաւօտեան թղթաբերով եկած լուրեր ո և է տեղեկութիւն չեն պարունակեր։

Ճէվատ փաշա, ընկերակցութեամբ սպայակոյտի անդամոց, անցեալ կիրակի օր սկսած է այցելել բոլոր բոլոր զինուորական դիրքերն և մանաւանդ զինուորաց կողմէ գրաւեալ նոր դիրքերը։

Կղզւոյն պահպան զօրաց թիւն, որ որոշուած է 40,000 ի վերածել, ցարդ 35,000 ի բարձրացած է և միացեալ զինուորաց ժամանման կ'սպասուի։ Պահեստի զօրքերն, որք կը բաղկանան 32,000 հետեւակէ, 5000 ձիաւորէ և Թէֆիգ փաշայի հրամանատարութեան ներքեւ գտնուած 3000 թնդանօթաձիգ զօրքէ, կը գտնուին ընդ հրամանատարութեամբ Միւշիր Շաքիր փաշայի, Ֆէրիգ Ճէվատ ու Իպրահիմ փաշաներու, չորս զօրաբաժնի եւ ութ կիսաբաժնի հրամանատարաց, և տասն վեց գնդապետներու ու երեսուն երկու տեղակալ-գնդապետներու։

Այս զինուորաց 24,000ն ի Հանեա, 6000ն ի Ռէթիմօ, 8000ն ի Գանտիա զետեղուած են և մնացեալք եւս ի Նէապոլի և ի Պէրաբէթրա։

* *

Կրէտէէն կը գրեն թէ հիւանդանոցներու բարեկարգութեան համար բժիշկներ ղրկուած են աստի և թէ կղզւոյն մէջ տեսակ մը ջերմ երեւան ելած է։

— —

Պ. ՖՈՍԹԷՐ

Երկուշաբթի երեկոյ կայսերական պալատան մէջ տրուած խնջոյքի միջոցին, Վեհ. Սուլթանն իր ձեռքով Օսմ. կայս. Պանքայի տնօրէն Պ. Ֆոսթէրի յանձներ է Իմթիազի պատուանշանը։

— —

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Ստոյգ աղբիւրէ կ'իմանանք թէ Պ. Էտկր Ֆրէյ հրաժարած է Օսմ. կայս. Պանքայի տնօրէնի պաշտօնէն։ Լոնտոնի և Բարիզի երկու մասնախմբոց միացեալ խորհուրդն, որ երէկ ի նիստ պիտի գումարուէր ի Բարիզ, Պ. Ֆրէյի յաջորդ պիտի անուանէ զՊ. Հիւմֆէր, Բարիզի Սոսիէթէ Ժէնէռալէն։ Այս նշանաւոր եւրոպացի քանիցս ուղեւորութիւններ կատարած է ի Կ. Պոլիս, յաճախակի յարաբերութիւններ ունեցած է Վսեմ. Ցաւոր փաշայի հետ և մայրաքաղաքիս քաղաքական ու սեղանաւորական շրջանակաց մէջ մեծ համբաւ կը վայելէ։

— —

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

Ջերվաթի եղբարց հրատարակած Արեւելեան Տարեցոյցն, որ առեւտրական, ճարտարական և կառավարական ընդարձակ տեղեկութիւնները կը պարունակէ Թուրքիոյ, Ռուսիոյ, Յունաստանի, Ռումանիոյ, Պուլկարիոյ, Եգիպտոսի, Կիպրոսի ևն. նկատմամբ, իններորդ տպագրութեամբ ի լոյս ընծայուած է 1889-90 տարւոյն համար, և բաշխումն սկսած է արդէն մայրաքաղաքիս մէջ։ Նահանգաց և օտար երկրաց մէջ բաշխումն վաղուընէ կը կատարուի ձեռամբ գործակալներուն։

Արեւելեան տարեցոյցը փառաւոր կազմով գեղեցիկ հաւաքածոյ մըն է զոր ամէն գրասենեակ պարտի ունենալ անպատճառ։ Գործի մարդուն համար, թղթի ու գրիչի չափ անհրաժեշտ է այն։ Ջերվաթի եղբարք որք անդադրում աշխատութեամբք պատրաստած են այս գործը, հասարակութեան քաջալերութեան պէտք ունին հետզհետէ ճոխացնելու համար այս տարեցոյցն, որ կը հաւասարի Եւրոպիոյ նըմանօրինակ հրատարակութեանց։

ԱՌ Ի ԶԳՈՒՇՈՒԹԻՒՆ

Սկիւտարէն հետեւեալը կը գրեն մեզ.

Սկիւտարի մէջ, ի Սէլամիէ մասնաւորապէս, այս օրերս երեւան ելած է նոր ... խարդախութիւն մը։ Տասն վեց տարեկան հրեայի աղջիկ մը կը ներկայանայ տուն մը, և կ'ըսէ տանտիրուհւոյն թէ իւր զաւակը դպրոցին մէջ վար ինկած և սրունքը կոտրած է, ու մէճիտ մը կ'ուզէն բժշկին տալու համար։ Այդ միջոցին նաեւ հրէուհին տեղեկութիւն կ'առնու տանը վրայ, թէ ո՞վ կը բնակի հոն, տանտիրուհին մինա՞կ է թէ իրեն հետ ուրիշ մարդ ունի և այլն։ Նոյնպէս ուրիշ տուներ երթալով կ'ըսէ թէ այս ինչ տիկինը տանը օրիորդը կ'ուզէ։ Հրէուհին յաջողած է այսպէս մէկ քանի տեղ։ Ի զգուշութիւն հայ մայրերու, հարկաւոր է գիտնալ զայս, և իրենց աղջիկն օտարի չ'վստահիլ կամ հանդիպողին խօսքերուն չ'խաբուիլ։

—Գերմանական շոգենաւ մը երէկ մայրաքաղաքս բերաւ Քրուփի երեք խոշոր թնդանօթներ ի հաշիւ Թնդանօթարանին։

—Բ. Դուռը վաւերացուցած է Քիոսի հելլենական նորընտիր հիւպատոս Պ. Բանօբուլոյի պաշտօնը։

—Եղեռնադատ ատեանն երեք տարուան շղթայակապ աշխատութեան դատապարտեց Խալիլ անուն չարագործ մը, որ գողութեան համար ի Շահզատէ Պաշը դեղագործ Ֆրանսուայի խանութը մտած պահուն ձերբակալուած էր։

—Քառասուն կաթոլիկ աբեղայ այս օրերս մայրաքաղաքս եկած են Վիեննայէն և մըտադիր են Երուսաղէմ երթալ ցամաքի ճամբով։

—Քաղաքային բժշկական վարժարանի դասախօսութիւնք պիտի վերսկսին ամսոյս 28 ի երկուշաբթի օրը։

—Լոյտի Գա...է... շոգենաւն երէկ առաւօտ Ճիտտէէն մայրաքաղաքս բերաւ 905 իսլամ ուխտաւորներ։

—Ոստիկանութիւնը մէկ քանի Թուրք մսավաճառներ ձերբակալեց, որք Անատօլուէն մայրաքաղաքս ոչխար բերող մէկ քանի վաճառականաց 90.000 ղրուշի չափ ստակը կուլ տուած էին խաբկանօք։

—Այտընի կուսակալ Ըիֆաթ փաշա, որ շաբաթէ մը ի վեր ... կը տառապէր, բոլորովին ապաքինելով իւր պաշտօնի գլուխն անցած է։

—Անցեալ իրիկուն ի Բերա Թէփէ պաշի պարտէզին առջեւէն անցնող կառքի մը ձիերը խրտչելով կառքը շրջեցաւ և խորտակեցաւ։ Նոյն պահուն անկից անցնող կօշկակար Հիւսէին կառքին տակ մնալով ծանրապէս վիրաւորեցաւ։ Ոստիկանք վրայ հասնելով ձերբակալեցին կառապանն որ գինով էր, իսկ վիրաւորեալը հիւանդանոց փոխադրեցին։

—Ռէթիմոյի կառավարիչ Միրլիվա Ա. կեաս փաշա, որ հիւանդ էր, մեռեր է։ Վախճանեալը 65 տարեկան էր և մէկ քանի տարիէ ի վեր Կրէտէ կը գտնուէր։

—Սեբաստիոյ կուսակալ Մէհմուտ պէյի կինը Նազլը Հանըմ, դուստր վախճանեալ Կիրիտլի Մուսթաֆա փաշայի, երէկ մեռաւ իւր ծովային ապարանքին մէջ ի Գալուէչճէ։

ՌՕՊԷՌԹ ՔՕԼԷՃ

Սոյն կրթական հաստատութեան վերաբացումն տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Սեպ. 4/16 ին երկուշաբթի երեկոյ։

Ուրիշ տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել առ Տեսչութիւնն Քօլէճի որ ի Րումելի Հիսար։ 736 1—6

ԹՐԱՄՈՒԷՅ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Հասոյթք ...
1889 Օգոստոս 1էն մինչեւ 31

	Օրական	Ամսական
Պէշիքթաշի գիծ	6,008.50	186,263.50
Աքսէրայի »	5,876.32	182,166 —
Շիշլիի »	6,369.30	197,448.25

Կ. Պոլիս 4 Սեպտեմբեր 1889

126 Ընդհ. Տնօրէն Ա. ԹՐԻՒԼԷ

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 24 օգոստ.

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ (Պանքայի)	109 5/8
3 » » » (վաճառ.)	109 1/4
» Բարիզի » (պանքայի)	23 5
» » » (վաճառ.)	23 12 1/4

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Ա. Սէրի	18 8
Պօրսայի գոցուելէն վերջը »	18 8
Բերայի մէջ »	— —
Առաւօտուն բացուելուն »	18 13
Կէս օրին »	18 13

ԽՕԹՈՒԳՐԱՖԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	46 28
Այս առաւօտ	46 28
Կէս օր	46 26

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	A. Սէրի	30 20
»	B. »	17 20
»	C. »	18 13

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	4 17
Կրէտի Ժէնէրալ	Օսմ. »	8 24
Պանք տը Գօնս	» »	7 5
Սօս. Շահմէ վայէօր	» »	4 28
Թրամուէյ	» »	460
Րումէլի երկաթուղի	Ֆր.	62 50
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ	»	— —
Բաժնեթուղթ Լավրիօմի		106 1/2

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	դրշ.	100
20 Փրանքնոց	»	87 34
Անգլիական ոսկի	»	110 18
Իմփէրիալ	»	90 10
Քրիմիզ	»	51 10
Րուպլի թղթադրամ	»	8 73
» արծաթ	»	74
Մէճ. արծաթ (տարբ.)	»	108 12
Վեցնոց	»	104
Հինգնոց	»	104
Մէթալիք	»	101 10
Թառքիյէ	»	8 10

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 4 Սեպտեմբեր ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	97 3/16
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուելուն	16 5/8
» » » գոցուելուն	16 11/16
» » » Ա.	30 1/2
» » » Բ.	17 1/4
» » » Գ.	16 1/2
Օթոման 1871	92 1/4
Փոխառութիւն 1877	101
Պանք Օթօման	11
Ռուսական փոխառ. 1873	101
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիէ)	90 1/8
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)	104
Տաճիրա Սուէզ	84 1/2
Ռումանիոյ (փոխառ. Ռօչիլտ)	103
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 462

Վիեննա, 4 Սեպտեմբեր, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	119 60
Օսմանեան երկաթուղի	33 30
» Լէժիի բաժնեթուղթ	105

Բարիզ, 4 Սեպտեմբեր ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	104 65
» » 3 %	86
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ. բացուելուն	16 82 1/2
» » » գոցուելուն	16 97 1/2
» » » Բ.	16 90
» » » Գ.	17 02 1/2
Օսմանեան երկաթուղի	63
» Լէժիի բաժնեթուղթ	— —
Պանք Օթօման	527 50
Գրէտի Լիօնէ	695
» Ֆօնսիէ	1282 50
Գոմփթուար տ'Էսգօնթ	98 75
Սուէզի ջրանցք	2297 50
Իտալական Ռանթ	92 80
Սպանիական (արտաքին)	73 7/8
Եգիպտական միացեալ	457 50
Բրիօրիթէ Թիւրք	462.50
Հելլենական 5 %	— —
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 29

Պերլին, 4 սեպտ.

Կայսրութեան Պանքան 4 % ի բարձ. բացուեց իւր տոկոսին սակադինը։

ԳՐ. Տ. ԹԻՐՋԵԱՆՑ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ՎԱՌԵԼԵԱՑ

Բերա, Եէնի Չարշը Փողոց, Ղալաթիա Սէրայի պօղ. Նէրդէն, Թիւ 76

Ամեն տեսակ ընտիր փայտեր, ածուխ, հանքածուխ, և կաղի ածուխ կամ գօք։

Գին դիւրամատչելի և յանձնելի ամեն ուզուած տեղեր։ 520 9—10

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՆԻԿՈՄԻԱ, 12 օգոստ.

Քաղաքիս համար ընտրելի մետասան երեսփոխանաց ընտրութիւնք կատարուեցան։ Թէեւ քուէարկութեան պահուն պատահեցան այնպիսի միջադէպեր, որոնք կասեցուցին գործողութիւններն, սակայն շնորհիւ Գեր. Պատր. Փոխանորդ Ս. Հօր ճարտար և անդուլ ջանից, ընդհուպ վերջ գտնելով այդ միջադէպեր և շարունակուելով քուէարկութիւնն, ընտրեցան հետևեալ Պատ. անձինք անդամ Գաւառ. Ընդհ. Ժողովոյ, որք են.

Մեծ. Տեարք.

Թորոս Ղազարեան (կիւլպէնկ), Պօղոս Կորկոտեան, Խաչիկ Միքէյիլեան, Գէորգ Ֆէրմանեան, Գէորգ Նազարեան, Գէորգ Միքէյիլեան, Գրիգոր Գուտալէթեան, Կարապետ Եառմաեան, Մարտիրոս Ապտալեան, Կարապետ Թիւյսիւզեան, Կարապետ Գանթարեան։

Այժմ չորս թեմական և երկու կրօնական երեսփոխանք կան պակաս, որոց ընտրութեան հրահանգները կը սպասուին։ Ժողովս կ'ամբողջանայ քիչ օրէն և այնպէս նոր տարրերով ոգեւորեալ կ'աշխատի Եւդոկիոյ խաղաղութիւնը ձեռք բերելու, որ կարի յուզեալ է։ Կուսակցական ոգին կը մարի և ամեն ոք իւր ջանքերն կը միացնէ Ն. Գերապատուութեան օգտաւէտ ձեռնարկներուն ի պայծառութիւն եկեղեցեաց, վանօրէից և վարժարանաց, որք մեծ պէտք ունին հիմնական բարեկարգութեանց։

—Ազգ. Մայր վարժարանի շինութեան գործ մեծ փութաջանութեամբ յառաջ կը տարուի և մերձ է աւարտելու շնորհիւ Ն. Գերապատուութեան անվհատ ջանից։ Ցարդ ծախսուած է 130 ոսկի օսմ. որոյ վճարումն եղած է ժողովրդական հանգանակութեամբ. 200 ոսկւոյ հաւանական է որ աւարտի շինուածքն։ Վարժարանն շատ փայլուն տեսք մը կ'առնու, այնպէս որ հրջակայ գաւառաց մէջ եզական դիրք մը պիտի ունենայ, որը կը վկայեն բոլոր ուղեւորք, և այս փայլուն շինուածք Եւդոկիան կը պարտի Գեր. Եղիշէ վարդապետի ձեռներէց ոգւոյն, որ ջանքերն ու հոգածութիւն թէ պակասէին օր մը, շէնքն կիսատ կը մնար և գուցէ իսկ չը շինուէր երբէք։ Քաղցր է ամենուն հաւատալ, որ ներքնապէս ալ կ'ստանայ վարժարանն օրինակելի բարեկարգութիւն մը և իրօք շրջակայ քաղաքաց մէջ եզական դիրք մը կ'ունենայ սոյն վարժարան և Ն. Գերապատուութիւն իրաւամբ և արդեամբ կ'արժանանայ ազգ. երախտագիտութեան և յարգանաց։ Սոյն շինութեան գործին կը հսկէ ինք անձամբ նոյնպէս և հանգանակութեան, որոյ պատճառաւ չէ կարող հեռի մնալ քաղաքէն։ Թեմեր մեծ պէտք ունին այցելութեանց և Նիկսարէն մասնաւորապէս հրաւէրներ կ'ուղղուին Ն. Գերապատուութեան զի նոքա ալ վարժարանի շինութեան ձեռնարկած են և մեծ կարեւորութիւն ունի Պատր. Փոխանորդ Հօր անդ ներկայութիւնը, սակայն անկարելի է առ այժմ գոհացնել զնոսա։

Երախտագիտութիւնը պարտ կը դնէ մեր վրայ յիշելով աստ Տիկին Մարիցա Գատէմեանն, որ անցելոյն մէջ շատ մը բարիքներէ և շատ մը ազգ. օգտակար ծառայութիւններէ վերջ, այս անգամ եւս Գեր. Պատր. Փոխանորդ Հօր թախանձանաց վրայ, ձեռնարկած է սիրայօժար հանգանակութիւն մը բանալ կանանց դասուն մէջ և գրեթէ ամեն տուն և ամեն հիւղ անձամբ մտնելով, կ'ստանայ հարուստին և աղքատին դրամն առ հասարակ. ցարդ հաւաքած է երեսուն օսմ. ոսկիէն աւելի և շատ հաւանական է որ հասնի այդ գումար մինչեւ 60-70 ոսկւոյ։

—Քաղաքիս համեստ ընտանեաց միոյն զաւակն՝ որբուհին Օր. Արմէնուհի Նշալեան Կ. Պոլիս յղուած է Գալֆայեան որբանոցը դրուելու համար, որպէս զի խեղճ աղջիկն անոք և անտէրունջ յետին ծայր քաշած թշուառութիւններէն փրկուի։ Թերեւս յապագային շնորհիւ դաստիարակութեան Գալֆայեան որբանոցին պարծանքներէն մին լինէր, սակայն կը լսենք թէ անօգուտ եղած են ցարդ եղած դիմումներ և խեղճ աղջիկը կը մնայ իւր ազգականներէն միոյն մօտ։ Դարձեալ նորանոր դիմումներ եղած են այս կարեկցութեան արժանի խեղճ որբին համար և յուսալից ենք որ չեն պակսիր պաշտպաններ որ գթան այս խեղճ թշուառուհւոյն վրայ և փրկեն զինքը, դնելու պատճառ լինելով որբանոցին մէջ։

—Քաղաքիս կառավարիչ Վսեմ. Տաւուտ Լութֆի պէյ քանի մը շաբաթներէ ի վեր կը գտնուի Թժվերն և անձամբ կը հսկէ տասանորդի տրոց համար գիւղերու իլթիզամի վաճառման գործողութեանց։

Շնորհիւ կառավարութեան ձեռք առած ազդու տնօրինութեանց, աւազակութիւնք կը դադրին ձերբակալուելով հետզհետէ աւազակներն, որ մեծ գոհունակութեան արժանի է։

—Միջադէպ մը՝ որ պատճառ տուած էր Ն. Գերապատուութեան Եղիշէ Վ. ի հրաժարականին, վերջացաւ Պատրիարքարանի ազդու հրամանաց շնորհիւ և ըստ հրամանի Բարձ. Պատրիարք Սրբազան Հօր կը շարունակէ Եղիշէ վարդապետ ամենայն փութաջանութեամբ հովուել իրեն յանձնուած հօտն։

ԱԴՐ. ՊՈԼԻՍ, 18 օգոստ.

Մեծ. Մկրտիչ Աղա Արսլանեան (եղբայր Մեծ. Մանուկ Էֆէնտի Արսլանեանի), որ բաւական տարիներէ հետէ քաղաքէս 5-6 ժամ հեռաւորութեամբ «Մահմուտ փաշա Խասքէօյ» կոչուած գիւղաքաղաքին մէջ երկրագործութեամբ կ'զբաղէր, տաժանելի հիւանդութեան մը հետեւանօք՝ իւր մահկանացուն կնքեց ի Հայսա, և մարմինն երէկ գիշեր քաղաքս փոխադրուելով, այսօր ամփոփեցաւ տեղւոյս Ազգ. Գերեզմանատան մէջ իւր բարեպաշտուհի մօր շիրմին մօտ։

Հանգուցեալն, զգալով իւր վերահաս մահն, իւր բոլոր ինչքը յօժարակամ և օրինական ձեւակերպութեամբ կտակած է քաղաքիս Հաւրսիմեանց աղջկանց վարժարանին։

Ցուցարկաւորութեան հանդէսն յոյժ շքեղ կերպով կատարուեցաւ ի ներկայութեան յոգնախուռն բազմութեան, և սգակիր հարազատին և պարագայիցը՝ Վիճակիս Առաջնորդ Գեր. Տ. Մեսրովբ Սրբազան ազդու դամբանականաւ մը գերուատեց հանգուցելոյն առաքինի կեանքն և առատաձեռնութիւնն, և ի վերջ բանից երկնային մխիթարութիւն հայցեց հանգուցելոյն Մեծ. եղբօր և պարագայից համար. Հաւրսի. վարժարանի սանուհիք ծաղկեպսակ մը դրած էին դագաղին վրայ, «Սանուհիք Հաւրսի. Վարժարանի՝ առ հանգուցեալն Մկրտիչ Արսլանեան» վերտառութեամբ։

ՊԱՐՏԻԶԱԿ, 15 օգոստ.

Ս. Աստուածածնի տօնին առաջին օրը մեծաւ հանդիսաւորութեամբ տեղի ունեցաւ Ներսէս-Շուշանեան ազգ. երկսեռ վարժարանի մրցանակաբաշխութեան հանդէսն ի ներկայութեան խուռն և ընտրեալ բազմութեան մը՝ երկու սեռէն եւս անխտիր։ Հանդէսը բացուեցաւ Վեհ. Սուլթանի անուան նուիրեալ երգով մը, յետոյ վարժարանին տեղեկագիրը կարդաց Հոգաբարձութեան ատենադպիր մահտեսի Յարութիւն աղա Քիւթնէրեան, որ գոհունեամբ կը ծանուցանէր թէ վարժարանն այս ամ եւս ազգին կ'ընծայէր արական սեռէն 7 ընթացաւարտ սաներ. իսկ աղջկանց կողմէն ուրիշ տարիներու պէս դարձեալ կը պակսէին ընթացաւարտներ, որոյ վասն խստիւ կը գանգատէր և ծնողաց ուշադրութիւնը կը հրաւիրէր այս կէտին վրայ։

Երգերու և ճառերու ընդմիջմամբ իւրաքանչիւր կարգի բաշխուեցան մրցանակներ. ընթացաւարտներէն Պ. Ստեփան Փեթիեան խօսեցաւ գիտութեան օգտին վրայ, Փրանսերէն լեզուաւ Պ. Յարութիւն Առաքելեան, տաճկերէն լեզուաւ ալ Պ. Գէորգ Քիւթնէրեան և ջերմապէս ծափահարեցան. աղջկանց կողմէն եւս ճառ մը և տրամախօսութիւն մը չորս աղջիկներու կողմանէ որոնք իգական սեռին կրթութեան դատը պաշտպանեցին և ծնողաց երեսը զարկին իրենց անփութութիւնը։ Պ. Մկրտիչ Տրըզեան՝ ի դիմաց իւր ընկերակցաց հրաժեշտ տուաւ երախտագիտութիւն և շնորհակալիք յայտնելով ամեն անոնց որք աշխատած էին իրենց դաստիարակութեան համար։ Ընթացաւարտից անուանք են.

Մկրտիչ Տրըզեան
Ստեփան Փեթիեան
Սիրական Զիֆինեան
Միքայէլ Պալտասարեան
Միհրան Ս. Քիւթնէրեան
Յարութիւն Առաքելեան
Գէորգ Կ. Քիւթնէրեան

որոնց Տ. Եղիշէ Ծ. Վրդ. Դուրեան մրցանակներ տալով ընտիր ընտիր հայրական յորդորներով գծեց նոցա առաջ այն ուղին որուն պարտ էին հետեւիլ։

Յետոյ ներկայ հանդիսականներէն և սոյն այս վարժարանին նախկին ընթացաւարտներէն Խոսրով էֆ. Հայրապետեան որ ուսանող է այժմ ի կայս. քաղաքային բժշկ. վարժարանին, ճառ մ'արտասանեց տաճկերէն լեզուաւ և իւր եղբայրակիցները շնորհաւորելով խնդակցութիւն յայտնեց. ջերմ բարեմաղթութիւններ ըրաւ նաեւ վասն երկարութեան կենաց մեր հայրագութ օգոստափառ Սուլթանին, Արժ. Տեսուչ Հօր հրաւիրմամբ խօսեցաւ նաեւ Գաւառ գիւղի Արամեան վարժարանի տեսուչ Մինաս էֆ. Տալեան, որ յորդորեց զընթացաւարտս չյուսահատիլ կենաց ամեն դժուարութեանց ընդդէմ, ի բարին գործածել իրենց ուսումն ու ծանօթութիւնը, սիրել զազգն ու զեկեղեցին, շնորհաւորեց դպրոցին վարիչ մարմինը յայտնելով թէ ինք անձամբ քննութեանց ներկայ լինելով տեսած է մեծ յաջողութիւն, թէեւ չունի արտաքին փայլ ու հրապոյր. յետոյ ապա խօսեցաւ Յակոբ էֆ. Պագպազեան, Ատաբազարի վարժարանաց հայ լեզուի դասախօսն, և ազդու բանիւք քաջալերեց զաշակերտս, գոհունակութիւն յայտնեց իւր տեսած արդեանց համար. երկոքին ատենաբանք եւս բուռն ծափահարութեամբք ընդունուեցան. ի վերջոյ հանդէսը փակեցաւ օրհնութեամբ Աւագերէց Հօր։

ԿԱՒԿԱՍԵԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Այս օրերս Թիֆլիս հասաւ մեր յայտնի բանաստեղծ Պ. Ռափայէլ Պատկանեան, որը մի քանի օր Թիֆլիս մնալուց յետոյ մտադրութիւն ունի գնալ Էջմիածին։

—Օգոստոսի 8ին, Թիֆլիսի ժողովարանի ամառային շինութեան մէջ սովորական ընտանեկան երեկոյթի հետ միասին կար և հայոց ներկայացումն։ Ներկայ էր աչքի ընկնող բազմութիւն։ Ներկայացման ժամանակ դերասան Աղայեան կարդաց մեր տաղանդաւոր բանաստեղծ Ռափայէլ Պատկանեանի, Գամառ-Քաթիպայի, բանաստեղծութիւններից երկուսը։ Ընթերցանութեան վերջանալուց յետոյ աչքի ընկնող բազմութիւնը սկսեց ծափահարել և գոչել՝ «կեցցէ հեղինակը, կեցցէ Գամառ-Քաթիպա»։ Այդ երեկոյեան ինքն Պ. Պատկանեան ներկայ էր կլուբում, և գտնվում էր հանդիսականների թւում։ Ոտի կանգնելով, ժամանակակից հայոց նշանաւոր բանաստեղծը շնորհակալութիւն յայտնեց հասարակութեանը՝ նրա համակրական ցոյցերի համար. այդ միջոցին իշխան Նապոլէոն Ամատունին՝ ներկայացրեց նրան մի գեղեցիկ ծաղկեայ պսակ, որին յաջորդեցին կրկին անգամ ոգեւորված ծափահարութիւններ։

—Մեզ հաղորդում են, որ Պ. Ռափայէլ Պատկանեան Էջմիածին գնալով, իր հետ տանում է իբրեւ նուէր Էջմիածնի թանգարանին, ամն Պ. Կարապետ Ջիվայիրճեանի կողմից 28 հատ հին հռովմէական դրամներ։ Այդ դրամները գտնված են Ղրիմում, Ինկերման քաղաքի մօտ՝ երկաթուղատունը փորելիս։ Պ. Ջիվայիրճեանի պատահմամբ տեսել է այդ դրամները բանւորների մօտ, գնել է և այժմ Պ. Պատկանեանի յորդորանքով ուղարկում է Էջմիածնի թանգարանին նուէր։ Դրամները բոլորն էլ արծաթեայ են, և փորագրութիւններից երևում է, որ Քրիստոսից առաջ են կտրված։ Պ. Պատկանեան պէտք է նուիրէ Էջմիածնի թանգարանին և մի մագաղաթեայ չարական, որը գրված է սրանից 500 տարի առաջ։ Ի դէպ չենք կարող չը ցանկանալ, որ Էջմիածնի թանգարանին նուիրվող հնութիւնները խնամքով պահվէին։

—Մեզ հաղորդում են, որ Էջմիածնից ոչ հեռու գտնվող մի քանի գիւղերում վերջին ժամանակներս կրօնափոխութեան շարժում է նկատվում. Նոյն իսկ արդէն կրօնափոխութեան մի քանի դէպքեր են եղել։

—Էջմիածնից մեզ գրում են. «Լըսում ենք, որ գաւազանակիր Սահակ Վ. Բաղդասարեան մօտիկ ապագայում ձեռնադրվելու է եպիսկոպոս. թէ դա ինչպիսի մարդ է,—այդ յայտնի է։ Նոյնպէս եպիսկոպոս պէտք է ձեռնադրվեն Գրիգոր Վ. Գաւնակերեան, հիւրընկալ Ղեւոնդ վարդապետ և Կարսի յաջորդ Ցաւսիկ վարդապետը։ Լուր կայ, որ դրանց հետ միասին եպիսկոպոս պիտի ձեռնադրվի Լոնդոնի հայերի հոգեւոր հովիւ Եսայի վարդապետը։ Ասում են, որ Եսայի վարդապետը իր կրթութեամբ արժանի է եպիսկոպոսական աստիճան ստանալուն։»

—Թիֆլիսի փողոցներում կրկին սկսեցին երեւալ Ռուսաստանից եկած գաղթականներ, որոնք գնում են Կարսի կողմերում բնակութիւն հաստատելու։ Ինչպէս միշտ, այդ աղքատ, հիւանդոտ և քաղցած ընտանիքները փողոցներում ողորմութիւն են հաւաքում, մինչեւ որ կը հասնեն իրանց տեղը, ուր նրանց կեանքը անկասկած նախանձելի չէ լինելու։

—Մեզ հաղորդում են, որ Թիֆլիսի Ներսիսեան դպրոցի գրադարանը ամենաողորմելի վիճակի մէջ է։ Գրադարանը, որի համար դպրոցը վաղուց արդէն իւրաքանչիւր տարի աչքի ընկնող գումարներ է ծախսել, փոխանակ հարստանալու, աւելի է աղքատանում։ Ամենահազուագիւտ և ամենաթանգագին գրքերը այս և այն մարդու, վարժապետների եւ դպրոցից աւարտած աշակերտների մօտ են։ Անհոգութիւնը այնտեղ է հասել, որ դպրոցի վարչութիւնը գիտէ թէ ում մօտ են այդ գրքերը, բայց չէ աշխատում յետ բերելու։ Այդպիսի պայմաններում, ի հարկէ, գրադարանը քանի գնայ աւելի կ'աղքատանայ, և չէ կարող բաւականութիւն տալ մի մեծ թեմական դպրոցի աշակերտների և վարժապետական խմբի պահանջներին։ Հոգաբարձութիւնը իր պարտքը կատարած է համարում տարեկան մի քանի հարիւր րուբլի գրադարանին յատկացընելով և զանազան գրադարանապետներ նշանակելով, որոնք գրականութեան մասին շատ ողորմելի հասկացողութիւն ունեն,—իսկ թէ ինչ են լինում գրքերը, ով է սեփականացնում թանգագին հատորները, և ինչ են տալիս աշակերտներին կարդալու,—այդ մասին ոչ ոք չէ մտածում և աւելորդ էլ են համարում մտածել.—մի յանցանք, որ շատ սաղ է գալիս Ներսիսեան դպրոցին... (Մշակ)

ՀԱՄԱՃԱՐԱԿՔ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ

Այս օրեր լրագրաց մէջ շատ կը խօսուի ինչ ինչ համաճարակ հիւանդութեանց վրայ որք կը տիրեն ի Կ. Պոլիս, և որոց գլխաւորներն են կարմրախտ և տէնկը։ Առաջինը՝ որ ճարակուած Գում-գաբուի և Եէնի-գաբուի կողմերը —Էտիրնէգաբուի և ուրիշ տեղերու վրայ արդէն գրուած է— բաւական կորսնցուց իւր սաստկութիւնը, ոչ սակաւ զոհեր տանելէ ետք։ Երկրորդը որուն վրայ մանաւանդ շատ կը խօսին քաղաքական լրագիրք, կարեւոր է, ո՛չ վասն զի ծանր հիւանդութիւն մ'է և մահաբեր, այլ այնու զի՝ նախ բնաւ երբէք տեսնուած չէր ցարդ մեր կլիմային տակ, և երկրորդ որ կարգ մը սխալ հրատարակութեամբք սարսափ կ'ազդուի ժողովրդեան։

Այս ախտ՝ զոր պէտք է կոչել բուն Լիգբէի տէնկ և ոչ տէնկ, սխալ է կոչել ճանճատենդ որ ջերմի (ջերմ) նշանակութիւն ունի։ Տէնկը համաճարակ, փոխանցիկ և կարգ մը նշաններով որոշեալ հիւանդութիւն մ'է որ կը տիրէ տաք երկիրներու մէջ։ Այս հիւանդութիւնը մինչեւ դարուս սկիզբը լաւ ճանչցուած չէր. իւր այլ և այլ նշաններուն համեմատ զանազան անուններ առած է. օրինակ, [illegible] կոչուած է այն տարբեր և ծիծաղելի կացութեանց պատճառաւ զոր ախտին պատճառած ցաւերը կուտան ախտացելոյն։ Արաբք [illegible] անուանած են զայն որ ըսել է բիբերուն հայրը, այն միտքով որ ամենէն սաստիկ բրի հարուածէ մը աւելի ցաւ կը պատճառէ։ Տէնկը սպաներէն անուն մ'է որ պչրանք կը նշանակէ (coquetterie)։

Տէնկը կը տեսնուի ցարդ ի Հնդկաստան, յԵգիպտոս, ի Թրիբոլի, ի Զանզիպար, ի Հավանա, ի Սենեկալ, վերջապէս տաք երկիրներու մէջ։ Մինչեւ հիմա Պէյրութէն ասդին անցած չէր. կ'երեւի թէ այս տարուան տաքերն օգնեցին հիւանդութեան առաջին անգամ ըլլալով ի Զմիւռնիա և ի Կ. Պոլիս տարածուելուն։ Յեւրոպա Սպանիայէն վեր ելած չէր տէնկը։

Տէնկի չափ հաւասարութիւն սիրող բան չկայ աշխարհիս մէջ. ո՛չ հարուստ, կ'ըսէ, ո՛չ աղքատ, ո՛չ ծեր, ո՛չ մանուկ, ո՛չ առողջ, ո՛չ հիւանդոտ, հաւասարապէս կը հարուածէ Եւրոպացին, Չինացին, Հնդիկը, Արաբը, ամեն տեղացին։ Սովորաբար ամառուան և աշնան ժամանակ կը տիրէ։ Ճահճատենդը պատճառ չէ տէնկի, սակայն այս վերջնոյն վրայ առաւել կամ նըւազ ազդեցութիւն մը կրնայ ունենալ։ Միջերկրականի ափանց տարածուելուն պատճառ կը նկատուի ուխտագնացութիւնն ի Սուրբ Տեղիս։ Զմռնեանք ըսելու որ տէնկի հաւասարամոլութեան մի նշանն է իւր փոխանցումն անասնոց, ինչպէս քանի մ'անգամ տեսնուած է։

* * *

Քիչ մ'ալ հիւանդութեան նշաններուն վրայ խօսինք։

Ի սկզբան սաստիկ ջերմ մը կուգայ. բազկերակը 90-120 կը նետէ. ջերմութիւնը 39էն մինչեւ 42 կրնայ ելնել։ Նոյն ժամանակ յօդուածներու և միսերու մէջ սաստիկ ցաւեր կը սկսին, և հիւանդը ցաւին սաստկութենէն այլ և այլ տարօրինակ դիրքեր կ'առնու և չկրնար երերալ։ Սովորաբար սաստիկ ծարաւ, լեզուի վրայ սպիտակ աղտ, սրտի խառնուիլ, փսխում և սղնդութիւն ալ կայ։ Մէկ երկու օրէն կարմիր բան մը կը թափի մարմնոյն վրայ, որ երբեմն հարսանիթի կը նմանի, երբեմն կարմրախտի, մէկ երկու օրէն կը մարի և թեփեր կը յաջորդեն անոր։

Ասոնք են ընդհանուր առմամբ հիւանդութեան յատկանիշք. մանրամասնութեանց վրայ գրելու տեղը հոս չէ։ Սաչափը բաւենք որ Զմիւռնիոյ հիւանդներուն ապաքինումը (convalescence) դանդաղ է. թէփոյէ բըռնուած հիւանդաց պէս վերջին աստիճան տկարութիւն մը կուգայ ետքէն, որ կ'արգիլէ քանի մը շաբաթներ հիւանդները դուրս ելնելէ։

Տէնկը ի Կ. Պոլիս նախ Աղալ-գաբուի և Ուն-գաբանի կողմերն երեւան ելած էր, ուսկից տարածուեցաւ ի Բերա ուր շատեր բռնուեցան ախտէն ու կը բռնուին դեռ. բարեբախտաբար այս անվտանգ ախտը բնաւ մահ պատճառած չէ։ Պոլսոյ կողմը մէկը որ տեսնուեցաւ ախպար կրնայ համարուիլ։ Սա հայ երիտասարդ մ'է և հիւանդանալէն օր մ'առաջ Ղալաթիա այցելած էր մէկուն՝ որ տէնկէ կը տառապէր։ Հետեւաբար տարակոյս չկայ որ փոխանցմամբ առած է հիւանդութիւնը։ Մեղադրելի չէ որ բժիշկք երբեմն զանի ճանչնալու մասին դժուարութիւն կը կրեն. մեր երկրին անծանօթ եղող այս տարօրինակ ախտը՝ որ շատ մը ուրիշ հիւանդութեանց քիչ շատ կը նմանի մանաւանդ ի սկզբան, բնականաբար կ'անգիտացուի։

Որչափ ալ անվտանգ ըլլայ հիւանդութիւնը, հարկաւ պէտք է բժշկական խնամոց դիմել և ոչ թէ տարապայման լաւատեսութեամբ մը սպասել վախճանին, որպէս կը յանձնարարեն ոմանք։ Նախազգուշական միջոցք գրեթէ անօգուտ են և նոյն իսկ բըժիշկք սաէպ փոխանցուած են։

Այսչափ ծանօթութիւն կը բաւէ, կարծեմ, գաղափար մը տալու համար այս հիւանդութեան վրայ՝ որ կամայ ակամայ իր վրայ խօսեցնել պիտի տայ անշուշտ։

ՏՕՔԹ. Ռ. ՌՕՊԷՆՍՕՆ
[illegible]
[illegible]

ԱԶԴ

Գիւղիս Արծ. Վարժարանի նորակազմ Հոգաբարձութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել ներկայիւս Պատ. ծնողաց թէ վարժարանին վերամուտը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ 28 օգոս. երկուշաբթի օր։

Հետեւաբար կը խնդրէ Պատ. ծնողքներէ որ 20 օգոս. կիրակի օրէն սկսեալ մինչ 27 օգոստ. կիրակի ներկայանալ Հոգաբարձուաց Արծ. վարժարանի սրահն, բանակցելու վարժարանին ներքին կանոնագրութեան մի քանի յօդուածոց մասին նաեւ վճարելով իրենց որդւոց ցարդ մնացած ապառիկ թոշակներն, եւ ստանալ հարկ եղած նոր արտօնագիրն, առանց որոյ բնաւ չպիտի ընդունուի ո և է աշակերտ։ 759

18 30 օգոս. 1889 2—2

Ի Մագրի-գիւղ Ի դիմաց Հոգաբարձուաց
Ատենադպիր Ատենապետ
ՄԻՀՐԱՆ ՊՐՏԻԶՊՆԵՆ. ԳԱՌՆԻԿ ՊԷՋԱՋ

ՄԷՇՏՈՒՃԵԱՆ ԵՐԿՍԵՌ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՑ

Վարժարանս հաստատեալ ի 1884 և կը գտնուի յԵնի-Գափու Փափազեան ամիրայի ծովեզերեայ ընդարձակ և օդաւէտ ապարանը։

Տնօրէնն որ երկար ատեն պաշտօն վարած է յԵւրոպա, իւր բազմամեայ փորձառութեամբ մանկավարժական ուղղութիւն մը տուած է իւր վարժարանին որ արդէն վեց շրջանաւարտներ նուիրած է ազգին և որ դիւրագոյն մէթոտներով կ'աւանդէ Հայ. Օսմ. Ֆրանս. և Անգլ. լեզուներն, ինչպէս նաեւ կրօնք, Պատմ. Աշխարհագ. Թուաբանութ. Աղէբր. Երկրչփ. Տոմարակ. Բնագիտ. Դաշնակ, Ձեռագիտ. և այլ Նախնական և երկրորդական ուսմունք ի ձեռն չորեքտասան վկայեալ և փորձառու ուսուցչաց։

Տնօրէնն ընտանեօք կը բնակի վարժարանին մէջ և աշակերտք առ հասարակ ընտանեկան խնամք կը վայելեն։ Ջ. տարեշրջանը կը սկսի յառաջիկայ սեպտ. 1ին։ Կ'ընդունուին գիշերօթիկ և ցերեկեայ աշակերտներ և ցերեկեայ աշակերտուհիներ դիւրամատչելի պայմաններով։

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ տնօրէնն որ կը գտնուի իւր վարժարանին մէջ։

755 Հիմնադիր-Տնօրէն
2—3 Գ. Պ. ՄԷՇՏՈՒՃԵԱՆ

ՄԵԶՊՈՒՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԳԻՇԵՐԵԱՑ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՑ

Քսաներորդ հինգերորդ տարի

Վարժարանիս նոր շրջանը կ'սկսի յառաջիկայ սեպտեմբեր 1 ուրբաթ։

Աշակերտուհեաց ընդունելութիւնը տեղի կ'ունենայ նոյն օրէն սկսեալ, իսկ դասուց սկզբնաւորութիւնք կը լինին ամսոյս 3 ին, եւ կուշաբթի։

Նոր աշակերտուհի տալ փափաքողներ կը հրաւիրուին առաւօտներն ի վարժարանն՝ ուր կը գտնուի Հիմնադիր տնօրէնն

15 օգոստոս 1889 Մ. Ս. ՄԵԶՊՈՒՐԵԱՆ
Սկիւտար-Իճատիէ 749 3—4

ՀԱՄԱԶԳԵԱՑ
ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՕՐԻՈՐԴԱՑ
Ի ԲԵՐԱ

Սոյն վարժարան պիտի բացուի ի 4 սեպտեմբերի տարւոյս.

Թոշակաց և այլ պայմանաց համար պէտք է դիմել առ Ազնիւ Տիկին Զօհրապեան, տեսչուհի վարժարանին, ի Բերա, Լալէ փողոց Թիւ 11 և 18։

657 6—12

ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ ՎԵՆԵՏԿՈՑ
Ի ԳԱՏԸԳԻՒՂ

Վարժարանս վերստին կը բացուի ի 4 սեպտեմբերի, երկուշաբթի օր։ Ծնողք և խնամակալք նոր աշակերտաց կարող են տեսնուիլ Տեսչութեան հետ երեքշաբթի և ուրբաթ ի Սեղբոս խան, իսկ մնացեալ օրերն ի վարժարանն Գատըգիւղ։

3—6 757 ՏԵՍՉՈՒԹԻՒՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ԱԼԻՔՍԱՆ ՍԱՀԱԿԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Պահճէ-Գաբու, Մաքսատան կից Թիւ 42

Պատրաստ է ամեն օր ժամը 3էն մինչեւ 10½ իրեն դիմողները ընդունիլ։

Երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը կէս օրէն վերջ ձրի կը բուժէ աղքատները։

494 12—15

ԱՐՍՅԻ ՊՏՈՅՏԸ
ԿԱՄ
ԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ
Գրեց ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ.
Լ. Տ. ԷԹՄԷՔՃԵԱՆ

Բ. տպագրութիւն աւելի ընդարձակուած

Ահաւասիկ մի դասագիրք որ կ'ուսուցանէ գետը, լեռը, դաշտը, ծովը, հրաբուխը, լիճը, Թերակղզին, ծոց, ծով, հրուանդան և այլ աշխարհագրական ամենակարեւոր գիտելիքներ զբօսալի և զուարճալի կերպով։

Գինն է 2 ղրշ., % 20 զեղչ

Կեդրոնատեղին է Մարգարեան գրատունը, կը գտնուի նաեւ ամեն գրավաճառաց քով։ 733 1—5

ԱՍՏՂ ԲԵԹՂԷՀԷՄԻ
ՍԿԶԲՈՒՆՔ ՃՇՄԱՐՏՈՒԹԵԱՆ
Ի ՄԱՆԿՈՒՆՍ Ց. ԳՈՉՈՒՆԵԱՆՑ

Գիտական արդի մեթոտին պատրանքն, յայտնութեան կամ Աստուածաշնչի ուղղափառութիւնը, բացարձակութիւնն, իրաց և իրողութեանց կեցութեանց և կացութեանց մեկին վկայութիւններով հաստատելու փորձ մ'է, և կը վաճառի ի հայ. գրավաճառս, ի գին 5 ղրուշ։

Կեդրոնատեղին է Պոլիս Խասա էֆ. խան Մ. Յ. Գոչունեանի սենեակը։ 734 1—3

Ց. ՎԱՐԴՈՎ
ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ԵՐԳԱՐԱՆ
(ԽՈՒՌՆ ՀՈԳԻՈՑՍ)

Վարդով էֆէնտիի սոյն գործն՝ որ իւր տեսակին մէջ առաջին է, կը պարունակէ տիվան, կազէլ, քօշմա, ռէմայի. քալէնտեր, և այլն, եղանակներու վրայ կարգ մը բանաստեղծական հայերէն երգեր, սուլթանաք Փառքը իւր ամբողջութեամբը, Տէատ էֆէնտիի, Նիկողոս աղայի և Հաճի Արիֆ պէյի ամենէն ընտիր եղանակներուն վրայ երաժշտական այլ եւ այլ երգեր աշխարհիկ լեզուաւ։

Ջերմապէս կը յանձնարարուի ամեն կարգի ազգայնոց սոյն համակրանաց և ընթերցման արժանի երգարանն որ կը ծախուի բոլոր գրավաճառաց քով

145 Ի գին 2 ղրշ.

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել թէ Վսեմ. Տօքթ. Ստեփան փաշա Ասլանեան՝ թէեւ բնակարանը փոխադրած է Սկիւտար, Պաղլարպաշը Թիւ 40, պիտի շարունակէ ըստ առաջնոյն հանդիպիլ մեր դեղարանն, Կօսքա Լալէլի-ճամիի դէմ Թիւ 15, երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը, կէս օրէն երկու ժամ յետոյ։

15—15 516 Դեղագործ
Տ. Ա. ԱԼԼԱՀՎԷՐՏԵԱՆ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿՕՇԿԻ
Արանց, կանանց եւ տղայոց համար
ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՏԷՐ
Մ. ՄԱՐԻԱՆՕ

Ղալաթիա, Եէր ալթը ճամիսի զարանթինա փողոց, Թիւ 12
և ի Պոլիս, Ֆինճանճըլար եօգուշու Թիւ 20
Արեւելեան Շուկայ.

Սոյն նորահաստատ վաճառատան մէջ յոյժ ընտիր և հաստատուն կօշիկներ սովորականէն շատ աւելի աժան գներով կը ծախուին, զորս գործածողք յոյժ գոհ պիտի մնան, ստանալով այնքան դիւրագին և լաւագոյն ապրանքներ։

756 3—15

ՏՕՔԹՕՐ Գ. ՃԻՎԱՆԵԱՆ

Կը գտնուի ամեն առաւօտ ժամը 3էն 6 (բաց ի կիրակէէ), Բերա Պօստան պաշի ճամբէսի աղբիւրին կից Թիւ 82 տունը։

Կը դարմանէ մասնաւորաբար ջղային, թոքային և գլխու վրայ եղած հիւանդութիւնները, (աչքի, կոկորդի, ուղեղի ևն.)

Ինչպէս նաեւ ծննդական գործարանաց հիւանդութիւնները։

Կը դարմանէ նաեւ ամեն տեսակ վէրք և վիրաբուժական գործողութիւն կը կատարէ առանց ցաւի։

Յիշեալ տօքթ:ը կը գտնուի նաեւ ամեն երեքշաբթի, հինգշաբթի և կիրակի օրերը ժամը 8էն 11, Եէնի Գաբու Եալը փողոց Թիւ 7 տունը։

Երեքշաբթի օրերը աղքատ հիւանդները ձրի պիտի նայի նոյն տունը։

760 2—4

ՍԳՈԴԻ ՄՕՌՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Կ. Պոլիս, 25 սեպտեմբեր 1889

Պարոնայք Սգոդ և Պօուն,

Յորմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Սգոդի Օշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խուլային և անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս համեղ և յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարուելու է Մօրու ձկան իւղէն և կը յանձնարարեմ զայն։

ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՏԷՍ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակին

Ց. Թ. ՀԻՆԳԼԵԱՆ

ՆՈՐ ԴԱՍԱԳԻՐՔ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ Ի ՀԱՅ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՉՈՐՍ ԴԱՍԱԳԻՐՔ ՄԻԱՑԵԱԼ

Դասագիրք [illegible]
Դասագիրք [illegible]
Դասագիրք [illegible]
Դասագիրք [illegible]

Ց. Թ. Հինգլեանի սոյն Նոր գործը պատրաստուած է մասնաւորապէս Թարգմանութեան Նոր ձեւոյ մանկանց համար, որք նոյն գործոյն մէջ պիտի ուսանին միանգամայն Ֆրանսերէն քերականութեան առաջին մասի կանոններն։ Յարգոյ ուսուցչաց ուշադրութեան կը յանձնարարենք սոյն նոր գործն որ իւր դիւրուսոյց և գործնական մէթոտով՝ կուգայ պատրաստել մանուկները Ֆրանսերէն թարգմանութեան։ Գինն է 5 ղրուշ։ Դպրոցաց և գաւառներու համար մասնաւոր զեղչ։ Կը ծախուի բոլոր Հայ գրավաճառաց քով, ուր կը գտնուի նաեւ երկասիրողին Հին. Նոր. Եղն. Ֆրանս. [illegible] երկհատոր ընտիր գործն, ընդունեալ ի Միացեալ ընկերութեանց Հայոց։ 750 2—3

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

Վիճակ 30 Յունիս 1889

ՊԱՀԱՆՋՔ

	Ղուրուշ	
Բաժինք չգանձուած	550,000,000	
Սնտուկ ի Կ. Պոլիս	106,875,821	23
» ի մասնաճիւղս	37,537,252	14
Գանձելի փոխանակագիրք	453,381,287	26
Ընթացիկ հաշիւք կայսերական գանձուն—«պարտականք»	87,241,721	15
Ընթացիկ հաշիւք զանազանք—«պարտականք»	249,349,475	1
Փոխատուութիւնք արժէթղթոց և վաճառաց վրայ	361,803,169	14
Անշարժ և շարժական գոյք	7,753,654	30
Զանազանք	1,296,193	18
	1,855,238575	21

ՊԱՐՏՔ

	Ղուրուշ	
Դրամագլուխ	1,100,000,000	
Պանքատոմսք ի շրջաբերութեան ի Կ. Պոլիս և ի մասնաճիւղս	49,869,800	
Վճարելի փոխանակագիրք	46,956,653	
Ընթացիկ հաշիւք կայսերական գանձուն—«պահանջողք»	»	
Ընթացիկ հաշիւք զանազանք—	481,124,640	3
«պահանջողք»	92,004,656	30
Դրամական աւանդք որոշ պայմանաժամով	35,073,059	
Պաշտօնէից [illegible]	27,756,239	
Վճարելի շահաբաժինք		
Զանազանք	22,453,527	28
	1,855,238,575	21

Վաւերացեալ ճշգրտութիւնն ըստ [illegible] Թ. 146

Օգնական Տնօրէն
ՖՕՆ ՀԱԱ

Ընդհանուր Տնօրէն
Մ. Հ. ՖՈՍԹԷՐ

69

ՀՐԴԵՀԻ եւ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԵՆԴ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ — ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒԲԸ ՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 6,515,542
ՀԱՍՈՅԹ 1888 ՏԱՐՒՈՅ 2,085,347

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,581,000
ՀԱՍՈՅԹ 1888 ՏԱՐՒՈՅ 967,900

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած ընդարձակ երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար գիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասնին 17,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի ։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուղղակի կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիօն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

ԼՈԳԱՐԱՆՆԵՐՆ ՀԵՇՏԱԲՈՅՐ ԿԸ ԽՆԿՈՒԻՆ
ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ ԱՂԵՐՈՎ

Լոգարանի եւ արդուզարդի համար

Այս աղերն, առողջապահական մեծ յատկութիւններ ունենալով շատ անուշ կ'ընեն ջուրն և հեշտալի հոտ մը կուտան նմա ։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ ԱՂԵՐԸ անհման ազդեցութիւն ունին գեղեցկացնելու և պահպանելու համար մորթը, թուլնամ ժենջելով զայն, և գոյնին տալով գեղ ու թարմութիւն ։

Արեւելեան Անուշահոտ Աղերը գործածելու են ՀԻՒԱՆԴԱՑ ՍԵՆԵԱԿԻՆ ՄԷՋ զի կը նպաստեն օդը զտելու և հաճոյ են հոտոտելեաց ։

Այս աղերուն հակաճենահկան յատկութիւններն շատ օգտակար են ամէն հիւանդութեանց ։ Ս. ԹՐԷՎԱՏՕ և ԸՆԿ. 27, Ճիւղերի Ագ Լոնտոն Գիմել առ միակ գործակալն ի Թուրքիա

ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒՆԱ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ, Ճպահականոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլիի Թրամուէյից, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա ։ 681

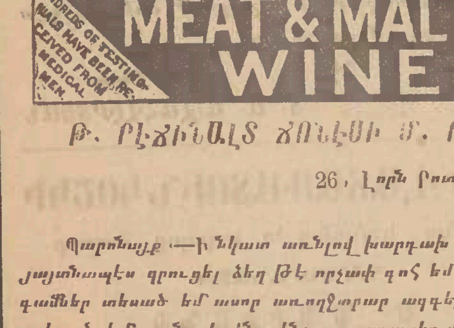

ԳՕԼԻՄԷՆԻ ԳԻՆԻՆ հզօրական և կազդուրիչ ըմպելի մ'է, բոլորովին կորուցած գինին, և ի վերայ ի ինչ Հիւթէ և Մալթի Հիւթէ, կազմելով պատէնութեանց, զօրաւոր և զգալիչ խառնուրդ մը, որ թէ առողջ և թէ անհար մարդոց համար լաւ է հաւասարապէս ։

Բժշկական համալսարանն հաւանած է նմա և բազմաթիւ նշանաւոր բժիշկները յանձնարարեալ է Հայ ՊԸ ԱՒԵԼԻ ԲԺԻՇԿ ղրկած են իրենց վկայութիւններ ։ Ասա կը թարգմանենք վկայութեանն տողերը

Թ. ՐԷՃԻՆԱԼՏ ՃՕՆԷՍԻ Մ. Ր. Ս. Ս. Լ. Լ. Մ. Բ. Ս. Ր. Ճ. ԵՒ ԸՆԿ.

26, Լորն Րոտ և 24 Համիլդըն Սգուէյր

Պըրքէնհէտ, 2 սեպտեմբեր 1889

Պարոնայք —Ի նկատ առնելով խարդախ մրցման մը հանած գանազան լուրերը, կը փափաքիմ յայտնապէս գրուցել ձեզ թէ որչափ գոհ եմ ձեր Մսի և Մալթի պատրաստութեններ ։ Քանի քանի անգամներ տեսած եմ ասոր առողջարար ազդեցութիւնն այն հիւանդութեանց վրայ որոց համար պատուիրած եմ զայն, և ինչ ինչ պարագայից մէջ ձեզ բերած եմ հրաշալի արդիւնքներ զոր պարզ գինին (առանց մսոյի) չպիտի կրնար տալ ։

Ընդունեցէք, և այլն և այլն ։ Թ. ՐԷՃԻՆԱԼՏ ՃՕՆԷՍ

Ի վերջոյ, մայրաքաղաքիս գլխաւոր բժիշկը ջերմապէս յանձնարարած եմ զայն ։

Հարցնել ԳՕԼԻՄԷՆԻ ԳԻՆԻՆ Լիէպիկի Մսի և Մալթի խառնուրդով, զգուշանալ կեղծերէն ։

Գիմեցէք առորագրելոյն, միակ գործակալ ի Թուրքիա Գոլեման և ընկերութեան գործարանին Ս. Ճօրճ Նորուիչ և Լոնտոն ։ ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ, պահականոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլիի Թրամուէյից. Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա 80

THE CROWN PERFUMERY COMPANY

ՀՈՏԱՒԷՏ ՆԻՒԹՈՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՔ ԼՈՆՏՈՆԻ «ԹԱԳ» ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Այս գոյացութիւնները շատ խիտ են, և անբաղդատելի են իբր բուրման առատութիւն և տեւականութիւն ։ Այսանիկ անոնցմէ մէկ քանիին անունները ։

ԹԷՆՔԼ ՎՈՒՏ (Թէնկլի փայտ)	ՄԱԹԻՈԼԻԱ
ՎՈՒՏ ՎԻՈԼԷԹ (Մանիշակ անտառաց)	ՃՕԲԻ ԳԼՕՊ
ԼԻԼԻ ՕՎ ՏՀԻ ՎԱԼԷՅ (Շուշան հովտաց)	ԷՍ. ՊՈՒՔԷ
ՀՈՒԱՅԹ ՐՕԶ (Ջերմակ վարդ)	ՄԱՐԿԱՐԻԹԱ
ԳՐԷՊ ԷՅԿԼ ՊԼՕՍՍԸՄ	ԻԼԱՆ ԻԼԱՆ
ՀՈՒԱՅԹ ՀԷԼԻՕԹՐՕՓ	ՕՐՕՐՕՆԱՔՕ
ՄԹԻՖՈՒՆՕԹԻՍ	

Այս և այսպէս ուրիշ հոտաւէտ նիւթեր մեծ հռչակ հանած են Եւրոպայի արքունեաց, ազնուականութեան և բարձր դասուն մէջ, իրենց հոտին փափկութեան և տեւականութեան համար ։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԳՕԼՕՆԻԱՅԻ ՋՈՒՐ ։ Ուրիշ ո և է գործարաններէ եկածէն գերազանց ։ Մէկ փորձ միայն կը բաւէ ։

ՕՐԱԼԻՆ ՓՈՇԻ ԴԷՄՔԻ ՀԱՄԱՐ ։ Այս փոշին յաջողած է մինչեւ հիմա բոլոր գործածուածներուն անդ և ընդունուած է ազնուականութենէն և բարձր դասէն ։ Գիմաց գոյնին փափկութիւն կուտայ, առանց հետք թողլու, մորթը կը պահպանէ աւրելէն, հովէն, և փշտիկները կ'արգիլէ ։

Կեղծերէն զգուշանալու համար, պէտք է դիմել միայն Կ. Պոլսոյ միակ գործակալին ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

231 Անգլիական ընդհանուր մթերանոց Թիւ 95 և 97, Եուքսէք Գալտըրըմ, Թրամուէյից կայարանին մօտ, Վոյվոտայի պահականոցին կից ։

ՖՐԱՆՔՕ-ՀՕՆԿՐՈՒԱԶ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԻՊԻՏԱՐԵՍՈՒ

ՀԱՆԴԵՐՁ ՓՈԽԱԴԱՐՁՈՒԹԵԱՄԲ

Արտօնեալ դրամագլուխ	20,000,000
Գանձեալ »	10,000,000
Մահուան արկածից դէմ պահեստ	12,000,000

Արեւելից Տնօրէն · Մ. Էօժէն Բարաքօր
» ընդհ. գործակալ և քննիչ · Մ. Նազարէթ Եաղըճեան

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳԼԽԱՒՈՐ ՓԱՂԱՔԱՑ ԳՈՐԾԱԿԱԼՔ

Տեարք Պալեօզեան և Պալըքճեան Զմիւռնիա. Գասպարեան և Տամլամայեան Ատանա. Գ. և Ս. Սեթեան Հալէպ. Բ. Շէրէֆէտտին և Տէրունեան Աստալիա և Սպարթա. Սիմէօն Տէյիրմէնճի օղլու Քօնիա, են են ։

Ֆրանքօ-Հանգարական կենաց անանուն ընկերութիւնը խիստ դիւրամատչելի պայմաններով մահուան դէմ ապահովութիւններ կ'ընդունի, նոյնպէս փոքր տղայոց և աղջկանց ի չափահասութեան վճարելի պայմանաւ ։

Աւելորդ կը համարիմք ըսել թէ ամէն ընտանեաց և զաւակաց տէր անձանց իբր նուիրական պարտականութիւն մ'է տարեկան փոքրիկ զոհողութեամբ մը իւր կեանքն և իւր զաւակաց ապագան ապահովել, կամ ի ծերութեան օրերու և կամ յետ մահու իւր սիրելի կինն և զաւակունքը, աղքատութեան սոսկալի ճիրաններէն հեռի պահելու համար ուստի արդոյ հասարակութեան լուրջ ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք Ֆրանքօ-Հանգարական ընկերութեան յոյժ հաւէտ պայմաններուն և վճռականութեան մասնաւոր տեսակներուն որ մէն մի տարի Պիւտաբէշթի մէջ ի ներկայութեան կայսերական պաշտօնէից տեղի կունենան, մէն մի շահող թիւ 100 անգլիական ոսկի շահելու պայմանաւ ։

Աւելի ընդարձակ և կարեւոր տեղեկութիւններ ստանալու համար պէտք է դիմել առ վարչութիւն ։ Ամէն լեզուէ յայտարարութիւնք ձրի կը տրուին ։

Գոհութեամբ կը ծանուցանեմք յարգոյ հասարակութեան թէ, ընկերութեանս 1885 յունվար 1էն մինչ 1886 տարւոյն յունվար 1ի ընդհանուր գործողութեանց հաշուեցուցակին, (Հունգարական Առեւտրական-Համաժողովական Հրատարակութեան թերթէն) պահեստի գումարին վրայ 2 միլիոն Ֆրանքի պատկառելի գումարի մը յաւելումն գոյացած է, որով անցեալ տարւոյն 10 միլիոն պահեստի գումարը ներկայիս 12 միլիոն է ։ 286

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈՏԻ ՕՃԱՌԸՆ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՃՈՒՏ ԻՒՂ

Իփօսֆօսֆէթ որ շոլ և սոտայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք ։

Կաթին չափախորժահամ է

Մորիւ ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, իփօսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճողածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն ։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով ։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս · ՀԱՄՄԸՐ ԵՒ ՀԻՐՁԷԼ 443

1242

CAPSULES MATHEY-CAYLUS

Préparées par le DOCTEUR CLIN Prix Montyon

Les Capsules Mathey-Caylus à *Enveloppe mince de Gluten* ne fatiguent jamais l'estomac et sont recommandées par les Professeurs des Facultés de Médecine et les Médecins des Hôpitaux de Paris, Londres et New-York, pour la guérison des :

Ecoulements anciens ou récents, la **Gonorrhée**, la **Blennorrhagie**, la **Cystite du Col**, le **Catarrhe** et les **Maladies de la Vessie**, et des *organes génito-urinaires.*

Une instruction détaillée accompagne chaque Flacon.

Exiger les **Véritables Capsules Mathey-Caylus** de CLIN & Cie, de PARIS, *que l'on peut se procurer chez les Droguistes et Pharmaciens.*

ՑՈԴԱՅԱՒԸ ԵՒ ՄԻԶԱՆՑՔԻ ՔԱՐԸ

ՉԵՆ ԿՐՆԱՐ ԲՈՒԺԻԼ ԱՌԱՆՑ ԼԻԹԻՆԻ

Տ. լը Բէռըէէլի հաստատոր Սէլ տը ԼԻԹԻՆԵրը, փոքրաքանակ առնուելով, քիչ ժամանակի մէջ կ'անհետացնեն միզանցքին մէջ գտնուող աւազը և քարը ։ Այս երեւոյթով կը բացատրուի իրենց ազդուութիւնն ընդդէմ վերեւ նշանակեալ հիւանդութեանց ։ 445

ԼԸ ՓԵՏՐԻԷԼ և ԸՆԿ. LE PERDRIEL & Co. Ի ՓԱՐԻԶ և Դեղարանաց մէջ

ԿՈԿՈՐԴԻ, ՁԱՅՆԻ ԵՒ ԲԵՐՆԻ
ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՄԱՐ
ՏԷԹԱՆԻ ՔԱՍՏԻԵԼՆԵՐ
ՊԼԵԹՕՎԼԷԻ ԱՂՈՎ

PASTILLES DETHAN

փնտռել ՏԷԹԱՆԻ ստորագրութիւնն, գեղագործ ի Փարիզ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1889 Յունիս 4 Կիւրակի օրէն սկսեալ մինչեւ յետ տնօրինութիւն

(Բացի կիւրակէ օրերէն) Եւրոպական եզերքէն կամուրջէ խէյրիյէ ընդհանուր Երեքշաբթի Իւրաքանչիւր...

11 — Եէնիմ. Մէզարք. Պէզիկի. Թարաք. Եէնիքէ Պօյճ. Ռ. Հիսար (Արնաւուտգիւղի չոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 1
11 45 Ի. Ա. Գավագ Եէնիմ. Մէգզ. Պէզիկ. Թարապ. Եէնիքէ. Պօյաճըգ. Ռ. Հիսար (Արնաւ չոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) 32
12 15 Պէզ. Թարապ. Պէյքօզ մինչեւ Գանտիլլի [Գանտիլլ չոգ. հետ պիտի հաղորդակցի. Ուրբաթ օրերը մինչեւ Իւսքիւտար) 17
12 45 Եէնիմ. Մէզք. Պէզ. Թարապ. Պէյքօզ. Եէնիքէ. Ս թէն. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէյլէր [Պէյլէրի չոգ. հետ պիտի հաղորդակցի բացի ուրբաթէ) 21
1 — Եէնիմ. Մէզարք. Թէզիկ. Թարապ. Եէնիքէ (Վ. առիքէն եկող չոգ. ին հետ պիտի հաղորդակցի. Ուրբաթ օրերը Ս ԹԷՆ. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէյլէր ևն 18
2 — Ռ. Ա. Գավագ Մէզար. Պէզիկ. Թարապ. Պէյքօզ և Ա. Հիսար. եզերքէ գանուած մինչեւ Գուլէզ. բոլոր նաւամատոյցները և Գապ. (Ուրբաթ օրերը 1 45 ին Մէզարպուրնուէն պիտի ելնէ 28
2 45 Եէնիմ. Մէզք. Պէզ. Թարապ. Եէնիքէ. Ս թէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէյլէր (Արնաւ. չոգ. հետ պիտի հաղորդակցի. Ուրբաթ օրերը Գուլ. Օրթ. Պէզէք. պիտի հ...
4 15 Եէնիմ. Մէզք. Պէզիկ. Թարապ. Եէնիքէ. Ս թէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Արնաւ. Գուլ. Օրթ. Պէզիկ 18
5 45 Եէնիմ. Մէզք. Պէզ. Թարապ. Եէնիքէ. Ս թէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Արնաւ. Գուլ. Օրթ. Պէզիկ. 21
7 — Եէնիմ. Մէզարք. Պէզիկ. Թարապ. Պէյքօզ Բաղչ. Եէնիքէ. Միրկ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնաւ. Պէյլէր. Օրթաք. Գուլ. Պէզիկ. Իւսկ. 25
8 15 Ռ. Գավագ Եէնիմ. Մէզարք. Պէզ. Թարապ. Եէնիքէ. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէյլէր Արնաւ. Գուլ. Օրթ. Պէզիկ. 17
10 — Մէզարք. Պէզ. Թարապ. Եէնիքէ. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնաւ. Օրթաք. Պէզ. 33

Արնաւուտգիւղէն կամուրջէ խէյրիյէ ընդհանուր

11 — Պէյլէր Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէզիկ. 33
11 5 Եէնիք. Ս թէն. Պօյճ. Ռ. Հիսար Պէյլէր Արնաւ. Գուրուչ. Օրթ. Պէզիկ. 22
11 30 Պէյլէր Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէզիկ. 22
11 50 Ռ. Հիսար Պէյլէր Արնաւ. Գուր. Օրթ. Պէզիկ. 6
12 30 Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէզիկ. 25
12 50 Ռ. Հիսար Պէյլէր Արնաւ. Գուրուչ. Օրթ. Պէզիկթաշ 33
1 30 Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պէզիկ. 23
2 10 Պէյլէր Արվ. Գուր. Օրթ. Պէզիկ. Գապ. 22
3 — Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէզիկ. 6
3 45 Պէյլէր Արնաւ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէզիկ. Գապ. (Ուրբաթ օրերը Գապ. չի հանդիպիր) 23
4 30 Պէյլէր Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէզիկ. 33
10 50 Հիսարէն ուղղակի կամուրջ 6
11 20 Պէյլէրէն ուղղակի կամուրջ (բացի ուրբ) 25

Ասիական եզերքէն կամուրջէ խէյրիյէ ընդհանուր

11 — Վանիքէ. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Պէզիկ. 28
11 20 Պէյքօզ Բաղչ. Չուբ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հաղորդ.) 23
11 55 Պէյլէր Գանտ. Վանիքէ. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէզիկթաշ 34
12 35 Պէյքօզ Բաղչ. Չուբուք. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտ. [Գանտ. պիտի հաղորդ. Ուրբաթ օրերը Վանի. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկիւտար 17
1 15 Գանտ. Վանիքէ. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզ. Իւսկ. (Բացի ուրբաթէ) 19
2 10 Գանտ. Վանիքէ. Չէնկէլ. Պէյլէրպ. Գուզկ. (Բացի ուրբաթէ) 32
2 45 Պէյք. Բաղչ. Չուբուք. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Գապ. (Ուրբաթ օրերը 1 45ին Մէզարպուրնուէն) 28
4 — Գանտ. Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկ. 17
4 15 Պէյք. Բաղչ. Չուբ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէզիկ. (Ուրբաթ օրերը ժամ 4 Մէզ. էն ելնելով Պէյլիկէ. Թարապիա ևն) 19
6 45 Միրկ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնաւ. Պէյլ. Օրթ. Գուզկ. Պէզիկ. Իւսկ. 6
9 15 Պէզիկէ. Թարապ. Պէյքօզ Բաղչ. Չուբ. Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտ. Վանիքէ. Չէնկէլ. Պէյլէրպէյ, Գուզկ. Իւսկ. 28

9 30 Գանտիլլիէ ուղղակի կամուրջ (Բացի ուրբաթէ) 22
10 20 Գանտիլլի Չէնկէլքէօյ 23
11 — Գուզկունճուքէն ուղղակի կամուրջ (Բացի ուրբաթէ) 22

(Բացի կիւրակէ օրերէն) կամուրջէն Եւրոպական եզերք Երեքշաբթի չոգենաւուց ժամերը

12 — Պէյիկ. Օրթ. Գուրչ. Արնվ. Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէզ. Մէզարք. Ռ. և Ա. Գավագ (Ուրբաթ օրերը Մէզարք. Պէյքօզ ևն) 28
1 — Պէզիկ. Օրթ. Գուր. Արնվ. Ռ. Հիսար Պօյճ. Եէնիք. Թարապ. Պէզ. Մէզք. Եէնիմ. 34
2 — Գապաթ. Իւսկ. Պէզիկ. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Արնաւ. Գանտիլ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Եէնիք. Բաղչ. Պէյք. Թարապ. Պէզ. Մէգ. Եէնիմահալլէ 25
2 30 Պէզիկ. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէյլէր Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թար. Պէյք. Մէզք. Եէնիմահալլէ 18
3 15 Պէզիկ. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Արնվ. Պէյլէր 33
4 — Պէզիկ. Օրթ. Արնվ. Պէյլէր Ռ. Հիսար Պօյճ. Եէնիք. Թարապ. Պէյք. Մէսար. Եէնիմ. 21
5 — Իւսկ. Պէզիկ. Գուզկ. Օրթագ. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլ. Միրկ. 6
6 — Գապաթ. Պէզիկ. Օրթաք. Գուրուչ. Արնվ. Պէյլէր. Ռ. Հիսար Միրկ. Ս թէն. Եէնիք. Պէյք. Թարապ. Պէզ. Մէզր. Եէնիմ. և Գավագներ 17
7 — Պէզիկ. Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Պէյքօզ Թարապ. Պէզիկէ. 28
8 30 Պէզիկ. Օրթ. Արնվ. Պէզ. Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Մէզար. Պէզ. 21
9 15 Պէզիկ. Օրթ. Գուրչ. Արնվ. Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճա Չուբուք. Բաղչ. Պէյք. Թարապ. Պէզիկ. Մէզարք. Եէնիմ. Ուրբաթ օրերը մինչեւ Մէզարք. 21
10 — Եէնիք. Թարապ. Պէզիկէ. Մէզարք. Եէնիմ. [Բացի ուրբաթէ] 18
10 30 Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Ս թէն. Եէնիք. Թարապ. Պէզիկէ. Մէզար. Եէնիմ. [Ուրբաթները Օրթաք. ևն] 32
11 10 Եէնիք. Թարապ. Պէզ. Մէզ. Եէնիմ. [Ուրբաթները Արնվ. Ռ. Հիսար] 17
11 35 Պէյլէր Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Ս թէն. Եէնիք. 22

Կամուրջէն Արնաւուտգիւղ Երեքշաբթի չոգենաւուց ժամերը

12 10 Ուղղակի Ռ. Հիսար 33
1 — Ուղղակի Արնաւուտ գիւղ 23

1 30 Ուղղակի Պէյլէր 22
3 10 Ուղղակի Պէյլէր (Բացի ուրբաթէ) 23
9 55 Պէզիկ. Օրթ. Գուրուչ. Արնվ. Պէյլ. Ռ. Հիսար (Վանիքէն եկող չոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 6
10 35 Պէզիկ. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէյլէր (Բացի ուրբաթ օրը ժամ 10. 15 ին) 25
11 20 Գապ. Պէզիկ. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէյլէր Ռ. Հիսար. Պօյաճըգ. 28
11 40 Պէզիկ. Օրթ. Գուրուչ. Արնվ. Պէյլէր [Բացի ուրբաթէ] 6
12 — Պէզիկ. Օրթ. Գուր. Արնվ. 25

Կամուրջէն Ասիական եզերք Երեքշաբթի չոգենաւուց ժամերը

12 40 Ուղղակի Գանտիլլի [Բացի ուրբաթէ] 19
1 35 Ուղղակի Գանտիլլի (Բացի ուրբաթէ) 32
1 15 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վան. Արնվ. 6
2 25 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուբուք. Բաղչ. Պէյք. (Ուրբաթ օրերը Պ. Չէն. Թարապ. Պէզիկէ. Մէզարք.) 19
3 20 Ուղղակի Գանտիլլի 32
8 35 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վան. Գանտիլ. (Վ. առիքէն եկող չոգ. հետ պիտի հաղորդակցի բացի ուրբաթէ) 22
9 25 Պէզիկթաշ, Գուզկունճ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք. Գանտիլ. (Գավագներ գացող չոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 23
10 5 Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանլ. Չուբ. Բաղչ. Պէյք. Թարապ. Մէզարք. Գավագներ 19
10 40 Իւսկ. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ) 22
10 45 Գապ. Պէզիկ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վան. Գանտ. Պէյքէ (Ուրբաթ օրերը Իւսկ. (Գանտ. Վառիքէն չոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) 34
11 20 Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Չուբ. Բաղչ. Պէյքօզ (Ուրբ. օրերը 11 25) 23
11 45 Գապաթ. Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. 33

Ուրբաթ օրերը կամուրջէն ժամ 3 30ին չոգենաւ մ'ելնելով Իւսկ. Գուզկ. Պէյլէրպ. Չէնկէլք. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար. Գանլըճա Չուբուք. Բաղչ. Պէյքօզ Թարապ. Պէզիկէ. Մէզարք.

Ամէն ուրբաթ իրիկուն ժամ 10 45ին Մէզար, պուրնուէն չոգենաւ մ'ելնելով Պէզիկէ. Թարապ. Պէյքօզ Բաղչ. Չուբ. Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէրպ. Գուզկունճուք Իւսկ. հանդիպելով կամուրջ.

Ամէն ուրբաթ իրիկուն ժամ 11ին Մէզարպուրնուէն չոգենաւ մ'ելնելով Պէզիկէ. Թարապ. Պէյքօզ Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնվ. Օրթ. Պէզիկթաշ հանդիպելով կամուրջ.

ԻՍԿԻՒՏԱՐԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
11 —	— —	11 20	— —
11 30	6 15 Պէշիկ	12 —	6 15
12 — Պէշիկ	7 5	12 20	7 5
12 30	8 5Վափ	12 50 Պէշիկ	8 15
1 —	8 20 Պէշիկ	1 15 Վափ	9 5
1 30	9 —	2 —	9 50
2 — Վափ	9 30	2 — Վափ	10 10 Պէշիկ
2 30	10 — Ֆէրպ	2 15	10 30Ֆէրպ
3 —	10 20 Պէշիկ	2 35 Վափ	10 40 Գգ
3 15Ֆէրպ	10 50	3 — Պէշիկ	11 —
3 45 Պէշիկ	11 — Գուզկ	3 45Ֆէրպօթ	11 20Ֆէրպ
4 35Վափ	11 10 Ֆէրպ	4 15	11 20
4 45Ֆէրպ	11 20	5 — Վափ	11 50
5 30	11 40	5 15Ֆէրպօթ	11 55Գգ*
— —	12 5	5 35 Պէշիկ	12 5
— —	— —	— —	

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
11 —	6 15 Պէշիկ	11 20	— —
11 45	7 5	12 10	6 15
12 30 Պէշիկ	8 — **	12 40 Պէշիկ	7 5
1 15	8 20 Պէշիկ	1 15	8 15 ***
2 —	9 —	2 — Վափ	9 5
2 45	9 30	2 10	9 45
3 15Ֆէրպօթ	10 — Ֆէրպ	2 45	10 10 Պէշիկ
3 20	10 10 Պէշիկ	3 — Պէշիկ	10 30Ֆէրպ
4 —	10 40	3 45Ֆէրպօթ	10 40
4 — Պէշիկ	11 10	4 30	11 20
4 35 Վափոր	11 10Ֆէրպ	»5 — Վափ	11 20 Ֆէրպ
4 45Ֆէրպօթ	11 40	5 15Ֆէրպօթ	11 40
5 25	12 5	5 35 Պէշիկ	12 5

* Այս երթեւեկութիւն Հրեից տօներուն, և շաբաթ օրերը Գուզկ. չպիտի հանդիպի ։
** Բացի կիրակի օրերէ ։

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ Ի ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԷՆ

1 45 Հարէմէն Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
4 30 » »
10 40 » » (բաց ի կիրակի օրերէն)
11 25 » » (կիրակի օրեր ժ. 10 45ին)
1 20 կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
4 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ
10 10 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
11 10 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (կիրակի օրերը ժ. 10 30 ին)։

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ

ԵՒ

ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՓԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Իւսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
4 45 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
10 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 10 » Գապաթաշ (Եէնի գիւղի չոգենաւին հետ կը հաղորդակցի)
3 45 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
5 15 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իւսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 20 Գապաթաշէն Իւսկիւտար

*** Միայն կիրակի օրերը Պէշիկթաշ.
» Այս երթեւեկութիւն կիրակի օրերը ժամ 6ին ։

Դիտ. — Օգոստոսի ժամերով ... չոգենաւուց ... 181

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տոքթ. Այէրի ջերմային հիւանդութեանց այս դեղն՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է դառնահամ և ազդու կազդուրիչ ամեն տեսակ ֆիզիգական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճախճախուտ վայրերու ջերմոտ կլիմայից վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնը և ապաքինիչ ստոյգ յատկութիւնը երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդեանցը ստոյգ գիտութեամբն ։ Այս ֆիզիգական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անհամարելի նիւթոց միջոցաւ, երբ թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդը, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն, որոց աս անուններն տրուած է ։ ջերմ և սարսուռ, թագուն ջերմ, պարբերական ջերմ, ընդհատեալ ջերմ, մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր ։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնը կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտը ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճախճախուտ վայրերէ բուսեալ ժահահոտ նիւթերով, կամ բաց ազգանոցներէ և ականներու ծակտիկներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ ։

Այէրի ջերմի ու տենդից դեղն կը չէզոքէ այդ թունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնը և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն ստուգապէս անվտանգ և անվնաս է և օգտակար ստոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգից համեմատ գործածուի ։ Կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ ։ 188

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլեայի և Բօմբէի միջեւ կանոնաւորեալ ծանուց

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Արեւել որ սեպտ. 4ին Մարսիլիայէն և սեպտ. 11ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի ։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մեսքէթէ որ պիտի մեկնի սեպտ. 16ին ։

Բարիզ Լիօն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 300 Ֆրանք
Բ. » 220 »

Ուղղել և աղօտ ապրանքներէն

Նաւողջէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն ԹԻՄՈԹԷ ՐԸԳՊՈՒԼ

371 Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ Մումհանէ փողոց, Թիւ 14

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ